

SETMANA SANTA

Girona 2006

JUNTA DE CONFRARIES GIRONA

Programa Oficial 2006

LA JUNTA DE CONFRARIES DE
SETMANA SANTA DE GIRONA,
agraeix a l'Ajuntament, a la Diputació de Girona,
a la Generalitat de Catalunya,
així com a les altres entitats i particulars
que ens han afavorit amb el seu ajut
i la seva col·laboració per tal de poder
atendre les despeses que comporta
la celebració de tots els actes
que es realitzen durant
la Setmana Santa, i que culminen amb la
Processó del Sant Enterrament del
Divendres Sant.

Edita:

JUNTA DE CONFRARIES

www.juntaconfrariesdegirona.org

Portada:

Joan Fausellas

Fotografies:

Àngel Almazán

Disseny i impressió:

Impremta Pagès

Tel. 972 42 01 07 ANGLÉS (Girona)

Dipòsit Legal:

GI-175-98

Apartat de Correus, 877 - 17080 GIRONA

índex

PROGRAMA 2006

La Junta de Confraries _____	6
Pòrtic _____	7
Salutació _____	9
La Junta _____	11
Pregoner 2006 _____	14
Cartellista _____	17
Programa d'actes _____	19
Celebracions a la Catedral _____	20
Misses als Dolors _____	21
Itinerari de la Processó _____	22
Ordre de la Processó _____	25
Exposanta 2006 _____	26
Records de Setmana Santa _____	27
Banda de Música La Lira _____	28
Concert _____	29

CARLES SOLER, Bisbe de Girona
ANNA PAGANS, Alcaldessa de Girona
XAVIER RIBERA - President J. C.
JORDI PUJOL
JOAN FAUSELLAS

HOMENATGE

En record al Sr. Joaquim Pla i Dalmau _____	33
---	----

RAMON MUNTADA

SETMANA SANTA 2005

El Pregó 2005 _____	41
Recull Fotogràfic _____	50

COL·LABORACIONS

Donar fruit _____	55	Mn. JOAN BABURÉS
Dissabte de Glòria _____	56	ENRIC MIRAMBELL
El Pare _____	59	LLUÍS LUCERO
Les processon de Setmana Santa _____	60	FREDERIC GÓMEZ
Què són les confraries? _____	62	FRANCESC CAYUELA
Divendres Sant a Girona _____	64	LLUÍS BUSQUETS

CENTRE D'ESTUDIS DE LA SETMANA SANTA

Aportació del Centre d'Estudis _____	71	RAMON MUNTADA
Sant Pius X _____	73	GABRIEL ROURA
Diumenge de Rams, benedicció i processó _____	76	JOAQUIM ALEGRET
Armats a la Processó de		
Divendres Sant (1723) _____	78	PEP VILA
Reproducció dels cartells _____	82	

CONGRÈS DE CONFRARIES DE CATALUNYA 2005

Unes pinzellades sobre el II Congrés _____	86	JOSEP M. NOGUÉ
--	----	----------------

La Junta de CONFRARIES

President:	Xavier Ribera i Borrell	CONFRARIA SANT SEPULCRE
Consiliari:	Mn. Joan Baburés i Noguer	CONSILIARI
Vicepresident:	Miquel Izquierdo i Rodríguez Antoni R. Martín i Fàbrega	CONFRARIA SANTA FAÇ CONFRARIA PASSIÓ
Tresorer:	Antoni Moreno i Pérez	CONFRARIA PURÍSSIMA SANG
Adjunts a presidència:	Joaquim Alegret i Taulé Josep M. Nogué i Regàs	CONFRARIA SANT SEPULCRE CONFRARIA JESÚS I ELS NENS
Secretari:	Josep Arxer i Canal	CONFRARIA SILENCI
Vocals	Ramon Muntada i Artilles Josep M. Costa i Bofill Francesc Oliveras i Carreras Josep Palomé i Roca Francesc Cayuela López Enric Herranz Masó Pere Codina i Gironella Agustí Amaya i Gurt Eugeni Cabré i Ribas Joaquim Velayos i Solé Josep Pla i Oliveras Joan Pujol i Planas Joan Pere Fàbrega i Mestras Francesc X. Alberch i Comas Joaquim Moret i Sau Jordi Vitró i Romo	CONFRARIA PURÍSSIMA SANG CONFRARIA PASSIÓ I MORT CONFRARIA PASSIÓ I MORT CONFRARIA MARE DE DÉU DELS DOLORS CONFRARIA MARE DE DÉU DELS DOLORS CONFRARIA DE JESÚS CRUCIFICAT CONFRARIA DE JESÚS CRUCIFICAT CONFRARIA SANTA FAÇ CONFRARIA SILENCI CONFRARIA SANT HONORAT CONFRARIA SANT HONORAT CONFRARIA SANT ISIDRE CONFRARIA PASSIÓ CONFRARIA JESÚS I ELS NENS CONFRARIA DAVALLAMENT CONFRARIA DAVALLAMENT

Setmana Santa

MANAMENT DE L'AMOR

S'acosta la Setmana Santa. La commemoració dels dies sants de la Passió, Mort i Resurrecció del Nostre Senyor Jesucrist, el nostre Mestre i Senyor. Com a cristians que som, professem units la mateixa fe, centrada en el Misteri Pasqual del Nostre Senyor Jesucrist, en la seva Passió, Mort i Resurrecció. De fet cada diumenge, cada Eucaristia és Memorial de la Mort del Senyor i Professió de Fe joiosa en el Crist Ressuscitat, present entre nosaltres. No obstant, la celebració anual dels Misteri de la nostra fe ens ajuda a ser conscients de la seva constant i permanent presència salvadora enmig nostre.

En la seva passió i mort Jesús ens va demostrar fins a quin punt ens estimava (cf. Jn 13,1). I per això aquell vespre del dijous sant, quan el drama de la passió estava a punt de començar, ens deixà com a testament, el manament de l'amor: *Us dono un manament nou: que us estimeu els uns als altres com jo us he estimat. Així doncs, estimeu-vos els uns als altres.* (Jn 13,34).

La presència salvadora del Mestre enmig del nostre món es fa palpable a través de l'acció dels seus deixebles que formem l'Església. Tota la nostra vida de deixebles ha de ser manifestació de l'amor de Déu.

Només estimant farem present, real i efectiu, enmig dels homes i dones del nostre temps, l'amor infinit, total i etern del nostre Déu. Així ho ensenya la primera carta de sant Joan: *Estimats meus, estimem-nos els uns als altres, perquè l'amor ve de Déu; tothom qui estima ha nascut de Déu i coneix Déu. El qui no estima no coneix Déu, perquè Déu és amor.* (1 Jn 4,7-8). Així mateix ens ho ha recordat el sant Pare en la seva encíclica.

Us exhorto, doncs, en aquesta Setmana Santa, a centrar-nos en allò que és essencial i central en la nostra fe: Si Déu és amor, i es manifesta estimant-nos, cal que nosaltres manifestem l'amor de Déu, estimant, com ell ens ha estimat. *Estimats meus, si Déu ens ha estimat tant, també nosaltres ens hem d'estimar els uns als altres.* (1 Jn 4, 11).

Carles Soler i Perdigó
Bisbe de Girona

GALERIA D'ART EL MOLÍ

BELLES ARTS
CERÀMICA I EINES
PINTURES
MATERIAL D'ART
MARC'S D'ENCÀRREC
MANUALITATS

Sta. Clara, 15-17 - Tel. 972 20 36 64 - 17001 GIRONA
St. Agustí, 38 - Tel. 972 20 55 11 - 17003 GIRONA

REGALS ROURA

- CERERIA
- OBJECTES PER REGAL
- FLORS SEQUES

c/ Ciutadans, 22 - Tel. 972 20 33 19
17004 GIRONA

COMPRAVENDA DE MOBLES
I TOTA MENA
D'OBJECTES ANTICS

Mercaders, 6 - Tel. 972 21 34 94
17004 GIRONA

VIAVGUSTA

La Força, 5 - 17004 GIRONA

ESMORZARS
APERITIUS
MENÚ ESPECIAL

OPEL

Àngel Blanch, s.a.

Ctra. Nacional II, km 710,5
FORNELLS DE LA SELVA (Girona) - Tel. 972 47 60 28

TALLER: Tel. 972 40 25 24
Fax 972 40 25 28

GRUES: Tel. 972 40 25 26
Fax 972 40 25 29

Ctra. Sta. Coloma, 80 - 17005 GIRONA

RESTAURANT
CAFETERIA

Garbí

Pompeu Fabra, 13 - Tel. 972 20 30 36
17002 GIRONA

LÀPIDES I MARBRES
RUSTEY, S.L.

TALLERS:

Mas Ramada, 9 - Tel. 972 22 265 06
Carme, 241 - Tel. 972 22 42 53

OFICINA:

Enderrocades, 12 - Tel. 972 20 42 14
Fax 972 22 67 33 - 17004 GIRONA

Salutació de L'ALCALDESSA

La Junta de Confraries de Setmana Santa de Girona, que el passat mes d'octubre va dur a terme el II Congrés de Confraries de Setmana Santa de Catalunya, al Centre Cultural la Mercè de la nostra ciutat, ha preparat amb il·lusió els diferents actes que tindran lloc a Girona durant aquests dies que coincideixen amb un dels tradicionals períodes de vacances escolars i laborals.

Molts gironins reviuran els episodis evangèlics i ho faran de manera diferent, segons quina sigui la seva vinculació amb la religió.

La nostra societat, cada vegada més plural, també en el camp religiós, té un pòsit cultural, artístic i uns valors ideològics que són fruit de moltes tradicions i costums del cristianisme. Independentment de les vivències religioses de cadascú, potser aquesta setmana sigui un bon moment per reflexionar sobre aspectes que ens ajudin a acceptar i procurar entendre les diferències entre els diversos col·lectius integrats a la nostra ciutat, que vénen d'altres tradicions religioses. Només amb el diàleg evitarem donar la raó a aquelles actituds que, una vegada més en la història, estan interessades en què la religió separi la humanitat. Mai, des del fonamentalisme religiós, pot tenir justificació la violència terrorista.

Promoure actes tradicionals, com la Processó de Divendres Sant, és un fet de comunicació que pot servir per donar-nos a conèixer, per compartir i per dialogar. Girona, ciutat oberta, amb arrels històriques profundes, té a l'abast molts mecanismes per integrar els nous i un d'ells és la cultura com a motor d'una ciutat més lliure, més respectuosa i més solidària.

Anna Pagans i Gruartmoner

”la Caixa”

La Junta de Confraries

EL COMPROMÍS DEL CONGRÉS

El Congrés celebrat a la nostra ciutat ja és història, no el valoraré, ja que en aquest mateix programa ja hi ha un detallat i interessant escrit de com es va desenvolupar.

Solament vull fer referència a un fet que al meu entendre és molt important per a la història de la Setmana Santa a Catalunya.

Quan vàrem agafar el compromís d'organitzar el II Congrés de Confraries i Germandats de Catalunya, un dels objectius primordials que vàrem prendre fou que informariem del mateix arreu de Catalunya. Vàrem recopilar les direccions de les confraries a partir de les dades que ens van facilitar a Tarragona i també gràcies als diferents Bisbats, que ens indicaren els pobles i ciutats on es celebraven actes i processons dels Dolors i Setmana Santa.

A partir d'aquí, ens vàrem posar en contacte amb les entitats. La feina fou difícil, ja que degut al pas dels temps, les dades eren en bona part incorrectes i les vàrem tenir que anar actualitzant.

Lavors es van organitzar visites periòdiques arreu de Catalunya i durant varis mesos els membres d'aquesta Junta ens vàrem reunir amb la majoria de les entitats, per a informar-los del Congrés i també, com no, donar-los a conèixer la ciutat de Girona, tan cultural com turísticament.

Tortosa, Reus, Tarragona, Lleida, la Seu de Urgell, Barcelona, Vic, Perpinyà, etc. així com en tots els municipis de les comarques gironines on hi han celebracions, hi vàrem ser presents.

L'explicació del que vam fer, vé donada perquè deixem per als propers congressos un important cens de Confraries, Congregacions i Germandats de Catalunya que no existia, i que permetrà poder mantenir una relació més estreta entre nosaltres.

També vull fer menció que en el marc del II Congrés es va constituir la Coordinadora de Confraries de Catalunya, recaient la presidència a Girona; per lo qual posarem tot el nostre esforç per a donar continuïtat i lluïment als següents congressos; el proper dels quals es realitzarà el 2007, a la ciutat de Barcelona.

No voldria acabar, sense tenir un especial record en nom de la Junta de Confraries cap al sentit traspàs del Senyor JOAQUIM PLA i DALMAU, que va ser membre de la Junta de Confraries, President d'Honor de la Confraria Jesús Crucificat - Manaies de Girona, i que va col·laborar i assessorar a la majoria de confraries de la ciutat. Amb dos paraules podria definir-lo, ja que eren les que li agradaven més de dir: GIRONÍ i MANAIA.

Xavier Ribera i Borrell

President de la Junta de Confraries

santalucía

■ ■ ■ ASSEGUANCES ■ ■ ■

VIDA, PLANS DE JUBILACIÓ, DECESSOS, ACCIDENTS,
ROBATORI, INCENDIS, RESPONSABILITAT CIVIL,
VIDRES, COMBINATS DE LA LLAR,
COMERÇOS I OFICINES , EDIFICIS I COMUNITATS
D'HABITATGES, TALLERS I INDÚSTRIES, AGRARIS....

AGÈNCIA A GIRONA: c/ Barcelona, 27-29 baixos - Tel. 972 20 19 88

El Sitjar

**CULTIU I VENDA
DE PLANTES**

Camí del Sitjar, s/n - Tel. 972 24 41 45
17190 SALT (Girona)

**ARTS I METALLS
CARMANIU**

FABRICACIÓ PRÒPIA - CASA FUNDADA L'ANY 1930

Trofeus - Copes - Plaques - Pins - Banderins - Senyeres
Medalles - Clauers - Articles d'empresa - Gravacions
Restauracions - Objectes Regal - Artesania - Repujats
Dissenys especials - Creacions exclusives - Escultures
Reproduccions, etc...

c/ La Salle, 27-29 - 17002 GIRONA
Tel. 972 21 85 03 - Fax 972 21 81 58
www.carmaniu.com
e-mail: carmaniu@carmaniu.com

programa 2006

Pregoner 2006

JORDI PUJOL i SOLEY

JORDI PUJOL i SOLEY va néixer a Barcelona el 1930, és casat i pare de set fills. Es llicencià en Medicina a Barcelona i milità en el moviment universitari catalanista, especialment als grups cristians de "Virtèlia" i "Torras i Bages" i fou un dels fundadors i capdavanter del grup parapolític CC (Catòlics Catalans) (1954). El 1960, després d'una sorollosa protesta al Palau de la Música Catalana, fou detingut i torturat. Acusat d'ésser el cervell de la campanya popular contra Luis de Galinsoga, director de "La Vanguardia", que havia insultat els catalans, i d'haver escrit un full imprès contra el general Franco, fou condemnat a set anys per un tribunal militar. En passà dos anys i mig a la presó de Saragossa i un de confinat a Girona. La seva condemna desencadenà una àmplia campanya, dins i fora del país, i el seu nom fou exhibit com un símbol. Tornà a la política amb el lema de "fer país", punt de convergència per sensibilitzar els catalans, i aconseguí arreu l'adhesió de persones i de grups. Conseller-delegat dels laboratoris farmacològics Martí Cuatrecasas fou el principal creador i motor de Banca Catalana (1962), del qual fou nomenat conseller delegat i vicepresident executiu. Es tractava també d'una entitat de serveis i industrial per moure activitats terciàries vinculades a la modernització econòmica. Alhora Banca Catalana exercia un mecenatge envers la cultura catalana i, per exemple, finançà la "Gran Enciclopèdia Catalana" en setze volums. Participà com a dirigent en la campanya per exigir el nomenament de bisbes catalans (1966) i en les lluites per restablir la democràcia a Espanya. Fou el principal accionista del diari "El Correo Catalán" (1979-77) i del setmanari "Destino" (1975-78), per tal de convertir-los en tribunes més polítiques i més catalanes. Entre altres mecenatges privats, creà Editorial Lavinia.

El 1974 fundà clandestinament Convergència Democràtica de Catalunya d'on fou nomenat secretari general. En les primeres eleccions legislatives convocades a l'Estat espanyol obtingué acta de diputat al Congrés, on treballà al capdavant del seu grup parlamentari en el període constituent. Fou reelegit el 1979 però dimití el 1980, per presentar-se a les eleccions al Parlament de Catalunya com a candidat a la Presidència de la Generalitat.

Jordi Pujol ha estat President de la Generalitat de Catalunya (1980-2003) (nom del govern autònom), càrrec pel qual fou elegit l'any 1980, i reelegit els anys 1984, 1988, 1992, 1995 i 1999. El seu govern ha dut una tasca de reconstrucció nacional, cultural, social i econòmica de Catalunya i ha contribuït a la governabilitat de l'estat espanyol col·laborant, a través de la coalició Convergència i Unió, primer amb els socialistes i després amb el Partit Popular.

Pujol de molt jove ja era europeïsta i el 1982 creà el Patronat Català Pro Europa i el 1989 l'Institut Català de la Mediterrània d'Estudis i Cooperació com a exponent de la projecció internacional de Catalunya en el camp institucional, cultural i econòmic.

Jordi Pujol va contribuir a la creació de la Comunitat de Treball dels Pirineus i de l'Euroregió amb les regions veïnes de Languedoc-Rosselló i Midi Pyrenées. També va donar suport a la creació de l'Assemblea de Regions d'Europa (1985). El 1992 fou elegit president, càrrec que ocupà dos mandats fins al 1996. Ha pronunciat conferències a moltes ciutats europees i manté relacions freqüents amb polítics europeus, americans i asiàtics, des de Bush a Ieltsin, passant pel secretari general de les Nacions Unides i l'emperador del Japó.

Pujol ha atorgat una especial atenció a la competitivitat entesa en una doble vessant, professional i política. Per una part la inherent a les empreses, per l'altra als entorns materials (infraestructures, equips, serveis) intangibles (reconeixement social, aposta per un sistema de valors, etcètera). La competitivitat ha estat un dels eixos bàsics en els seus diferents governs, i s'han concretat en l'ensenyament i la formació professional, l'ajut a les empreses i la creació d'un entorn de serveis, les infraestructures i la millora de capital comercial, entès com a promoció directa de la Generalitat a l'exterior.

La necessitat de posseir un estat del benestar fort i ben equilibrat ha estat una altra constant del pensament i l'acció de Jordi Pujol des dels anys seixanta. També desenvolupà una gran activitat en relació a la immigració, sempre des de la perspectiva de fomentar l'existència d'una sola comunitat a Catalunya. Des del govern de la Generalitat la sanitat i l'ensenyament, i també la cultura, han estat les més prioritàries, mantingués ininterrompudament i juntament amb l'habitatge la política assistencial, sobretot pel que fa a la gent gran (residències públiques i centres de dia) i disminuïts (centres ocupacionals i residències de disminuïts). El 1987 es constituï el Departament de Benestar Social.

Des de l'any 2004, i coincidint amb la seva retirada de la primera línia política, Jordi Pujol presideix la fundació privada Centre d'Estudis Jordi Pujol, dedicada a difondre el seu pensament intel·lectual i polític. La creació d'aquesta fundació respon a la voluntat de Pujol de promoure un corrent renovador en la societat catalana que contribueixi al reforçament dels valors socials bàsics per a afrontar els nous reptes globals de futur.

Entre d'altres, ha publicat "Fer poble, fer Catalunya", publicat clandestinament el 1965, "Des dels turons a l'altra banda del riu", (1978) escrits de presó, "Construir Catalunya" (1979), "Als joves de Catalunya" (1988), "La força serena i constructiva de Catalunya" (1991). D'altres fan referència a la problemàtica espanyola o europea com "Los desequilibrios territoriales en España" (1978) o bé "Estado y Sociedad" (1987), "Afirmación catalana de europeísmo" (1985), "Apport et role des régions" (1985), "The regions of Europe in the perspective of 1992" (1989), "El papel de la Europa mediterránea" (1990), "Pensar Europa" (1993), "Sobre Europa (i altres coses)" (2004).

Sant Hilari Sacalm (Girona)

PINBOS

SUPREM

Oficines: c/ del Prat, 23 - Apartat 33
Telèfon 972 84 01 00 (5 línies)
Fax 972 84 23 57
17430 STA. COLOMA DE FARNERS
(Girona)

Pere Quera

Joiers des de 1887

GIRONA - 17001

Argenteria, 22 - Tel. 972 20 46 90 - Fax 972 20 13 49

Argenteria, 28 - Tel. 972 20 27 65

Sant Antoni Maria Claret, 10 - Tel 972 22 42 28

PALAMÓS - 17230

11 de Setembre, 36 - Tel. 972 31 48 13

FIGUERES - 17600

Lasauca, 1 - Tel. 972 51 15 45

des de 1875

CASA PIJAUME

*Tot tipus d'espadenyes,
sabates per a plantilles,
amples especials per a peus delicats*

C'Amicus

Clarks
SPRINGERS

Rambla Llibertat, 9 - Tel. 972 20 82 01
Rambla Llibertat, 13 - Tel./Fax 972 20 08 29
17004 **GIRONA**

Cartellista 2006

JOAN FAUSELLAS

JOAN FAUSELLAS va néixer a Vilafreser l'any 1951 i viu a Medinyà fins que als anys 80, s'intal·la a Girona. Des de ben petit Fausellas s'havia sentit atret pel dibuix i la pintura, però el fet de viure en un petit poble rural feia que se sentís perdut, en no trobar ningú que el pogués orientar.

Així va ser fins que, un dia, va arribar a Medinyà un pintor que tenia l'encàrrec de realitzar uns murals per l'església del poble.

Joan Fausellas va passar moltes hores al seu costat, observant com pintava i mantenint llargues converses amb ell; de fet, en Joan va arribar a prometre-li al pintor nouvingut que un dia pintaria com ell. I des d'aquell moment no va abandonar mai la idea de dedicar cos i ànima a la pintura.

És d'aleshores, pel seu tarannà inquiet, no ha deixat d'anar a la recerca de nous objectius, decantant-se en un primer moment pel dibuix al carbó i pel dibuix a tinta, preferint més tard l'espontaneïtat de l'aquarel·la i optant, per la pintura a l'oli.

Els seus primers treballs els va exposar a les Fires del Dibuix, on va començar a tenir contacte amb altres artistes, així com col·leccionistes i amb gent relacionada amb el món de l'art.

L'any 1978, ja convertit en un pintor de reconegut prestigi, Joan Fausellas obre la seva pròpia galeria d'art a Empuriabrava, amb el nom de Galeria Fausellas. Va mantenir la Galeria durant tres anys, decidint més tard exposar la seva obra a diverses galeries de la Caixa, així com a un nombre important de galeries municipals i privades. De fet, al llarg de la seva trajectòria, Joan Fausellas ha realitzat més de 80 exposicions individuals, on s'hi ha mostrat més de mil aquarel·les, dos mil dos-cents olis i diversos murals i cartells.

Des de l'any 1991 els seus treballs estan exposats permanentment a la galeria Mestral de l'Escala i a la galeria d'Art de Platja d'Aro.

Joan Fausellas, a través de la seva obra, ens convida a fer un recorregut per espais on ell, guardant fidelitat al fons, hi afegeix un punt d'idealització, fruit de la seva sensibilitat poètica.

En les seves creacions hi podem reconèixer una tècnica hiperrealista en els primers plans de les seves marines i dels seus paisatges en general, combinada, però amb unes difuses, però concretes visions de fons, impressions molt valuoses plàsticament. A més, també, és present en la seva pintura un surrealisme amb connotacions dalinianas, fruit de la seva estima empordanesa.

En conjunt, Fausellas demostra una tècnica rigorosa, que coneix i aplica, aconseguint un equilibri de formes i d'ambientació, així com de colors i de tons.

Així doncs, si un dia Fausellas, de ben petit, va prometre a aquell pintor que havia vingut al seu poble que arribaria a pintar bé com ell, avui podem dir que ha aconseguit el seu objectiu, i molt probablement, que l'ha superat amb escreix, convertint-se en un artista amb una rica diversitat creativa i experimental, que ens convida a buscar noves mirades i que, en definitiva, ha creat un estil propi, en què predominen, per sobre de tot, les transparències i la lluminositat.

Marta Castelló
Llicenciada en Comunicació Audiovisual

Llibreria Geli S.L.

CASA FUNDADA EL 1879

Argenteria, 18
Cort Reial, 19
Tel. 972 20 17 90 - Fax 9712 21 13 38
17004 GIRONA
e-mail: geli@cambrescat.es

ENCO

Aplicacions d'Enginyeria i Control

Travessia Canades, 2, 5è, 1a
Tel. 972 22 06 88
Fax 972 41 17 76

Programa D'ACTES 2006

VIACRUCIS A LES CREUS

Lloc: Camí de les Creus. - Dies: Diumenges 5, 12, 19 i 26 de Març.

A 2/4 de 5 de la tarda: Sortida a peu de la Plaça dels Apòstols

A 1/4 de 5 de la tarda: Sortida amb carrilet des del Pont de Pedra fins la 1a capelleta.

VIACRUCIS A LA CATEDRAL

Lloc: Catedral. Diumenge 2 d'abril a 2/4 de 4 de la tarda.

EXPOSANTA 2006

Lloc: Església "Mare de Déu dels Dolors". Pujada de la Mercè, s/n Girona.

Dies: 7, 8, 9, 10, 11, 12, i 13 d'abril 2006

Horari: Matins d'11 a 14 hores. Tardes de 17 a 20 hores.

PREGÓ 2006 - AUDITORI DE LA MERCÉ - DILLUNS 10 D'ABRIL

A les 8 del vespre, a càrrec del Molt Honorable Sr. JORDI PUJOL i SOLEY.

CINEFÒRUM - DIMARTS 11 D'ABRIL

A 2/4 de 9 del vespre, al Cinema TRUFFAUT, projecció de la pel·lícula "LA MISIÓN" de Roland Joffé.

La presentació anirà a càrrec del Sr. Guillem Terribas.

MANAIES DE GIRONA

Dimecres 12 d'Abril. Sortida a les 8 del vespre, per fer entrega del penó. Pendonista: JOAN TOMÁS

Divendres 14 d'Abril, sortida a 2/4 de la 8 del vespre, per recollir el penó.

PROCESSÓ DEL SANT ENTERRAMENT - DIVENDRES SANT 14 D'ABRIL

A partir del migdia: Exposició de Passos a la plaça de la Catedral

A les 10 del vespre: Sortida de la Processó. Façana principal de la Catedral.

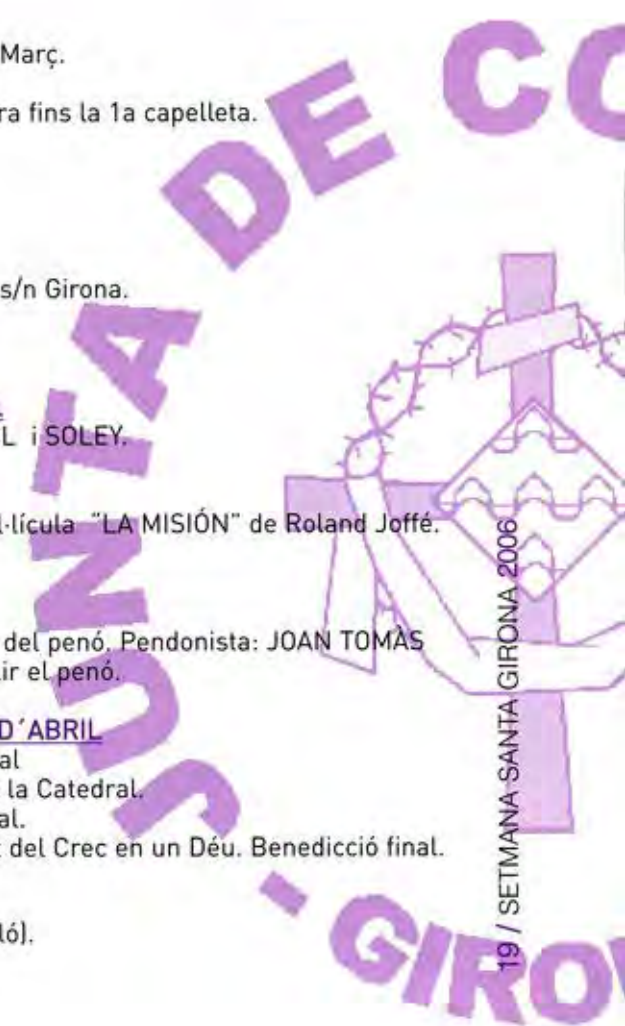
A les 12 del vespre (aprox): Arribada de la Processó a la Catedral.

Retriments d'honors a la Santa Creu. Homilia del Sr. Bisbe. Cant del Crec en un Déu. Benedicció final.

CONCERT DE BANDA - DISSABTE 15 D'ABRIL

A càrrec de la Banda de Música "LA LIRA" de Vilafamés (Castelló).

Lloc: Rambla de la Llibertat. - Hora: 12 del migdia.

Celebracions A LA CATEDRAL DE GIRONA

9 D'ABRIL, DIUMENGE DE RAMS

10 del matí: Litúrgia de les Hores a la Capella Conventual

11 del matí: Benedicció de Palmes a la Pl. dels Apòstols, processó i Missa. Presidirà la celebració el nostre Bisbe Carles.

10 D'ABRIL, DILLUNS SANT

9 del matí: Litúrgia de les Hores i Missa Conventual

11 D'ABRIL, DIMARTS SANT

9 del matí: Litúrgia de les Hores i Missa Conventual

5 de la tarda: MISSA CRISMAL. Benedicció dels Sants Olis. Presidirà la celebració el nostre Bisbe Carles. Memòria jubilar de les ordenacions sacerdotals dels anys 1956 i 1981.

12 D'ABRIL, DIMECRES SANT

9 del matí: Litúrgia de les Hores i Missa Conventual

13 D'ABRIL, DIJOUS SANT

9 del matí: Litúrgia de les Hores

7 de la tarda: Missa vespertina de la Cena del Senyor. Presidirà la celebració el nostre Bisbe Carles.

14 D'ABRIL, DIVENDRES SANT

11 del matí: Litúrgia de les Hores

5 de la tarda: Celebració Litúrgica de la Passió del Senyor. Presidirà la celebració el nostre Bisbe Carles.

10 de la nit: Processó del Sant Enterrament. Acte final a l'escalinata de la Catedral. Paraules del Sr. Bisbe i Benedicció.

15 D'ABRIL, DISSABTE SANT

11 del matí: Litúrgia de les Hores

11 de la nit: Vetlla Pasqual

16 D'ABRIL, DIUMENGE DE PASQUA DE RESURRECCIÓ

10,30 del matí: Litúrgia de les Hores

11 del matí: Missa Solemne del Dia de Pasqua. Beneficció Papal. Presidirà la celebració el nostre Bisbe .

Celebracions de MISSSES ALS DOLORS

HORARI DE LES MISSES

Ara fa tot just un any el Sr. Bisbe ens va anomenar com a nou consiliari de la confraria al Pare Antoni Samsó Rebaixet, salesià. Durant molts anys rector del Temple del Tibidabo a Barcelona.

El P. Samsó ha continuat amb tot allò que Mn. Joan Boades, de tant bona memòria, i que continua essent confrare, ens va llegar. El P. Boades ens deia la Santa Missa els dimecres atès que era el dia que tenia lliure a les seves parròquies. El P. Samsó ha continuat amb aquestes. Però estudiant l'esperit i història dels servites i de la confraria de la Mare de Déu dels Dolors ha proposat passar la celebració de la Santa Missa als divendres per ser el dia de la Mare de Déu. A més, per no tenir que fer canvis d'horari, ha proposat que llevat del quinari i del 15 de setembre, festivitat de la Mare de Déu dels Dolors, que seguirien a les 20,00 h, la resta de l'any fer un horari únic a les 19,30 h. La Junta ha donat el seu vistiplau. Així que a partir del primer divendres de quaresma, dia 3 de març, les misses es celebraran els divendres a les 19,30 h.

MISSES:

MARÇ 2006: Divendres dies 3, 10, 17, 24 i 31.

ABRIL 2006: Divendres dies 21 i 28.

QUINARI del 3 al 7 d'abril. Cada dia Missa a les 20 hores. Dia 7, Divendres de Dolors. Misses a les 12 i a les 20 hores.

Divendres dia 14 **DIVENDRES SANT:**

Processó del Sant Enterrament.

MAIG 2006: Divendres dies 5, 12, 19 i 26.

La festa del dia 4, Sant Pelegrí Laziosi, es trasllada al dia 5. La festa del dia 8, Santa Maria mitjancera de totes les gràcies, es trasllada al dia 12.

JUNY 2006: Divendres dies 2, 9, 16 i 30.

La festa del dia 12, Sant Antoni Ma Pucci, es trasllada al dia 9.

La festa del dia 19, Santa Juliana Falconieri, es trasllada al dia 16.

JULIOL i AGOST 2006: No hi haurà Misses.

SETEMBRE 2006: Divendres 1, 8, 15, 22 i 29.

La festa del 23 d'agost, Sant Felip Benici, es trasllada al dia 1 de setembre.

15 de setembre: **MARE DE DÉU DELS DOLORS.** Missa a les 20 hores.

OCTUBRE 2006: Divendres dies 6, 13, 20 i 27.

NOVEMBRE 2006: Divendres dies 3, 10, 17 i 24.

El dia 17, festa de Tots els difunts de l'ordre servita.

DESEMBRE 2006: Divendres dies 1, 15 i 22.

La festa del dia 27, Sant Joan Evangelista, es trasllada al dia 22.

GENER 2007: Divendres dies 12, 19 i 26.

FEBRER 2007: Divendres dies 2, 9, 16 i 23.

El dia 2, Primer Dolor de la Mare de Déu: Festa de la Presentació del Senyor al Temple.

La festa del dia 17, Els Set Sants Fundadors de l'ordre servita, es trasllada al dia 16.

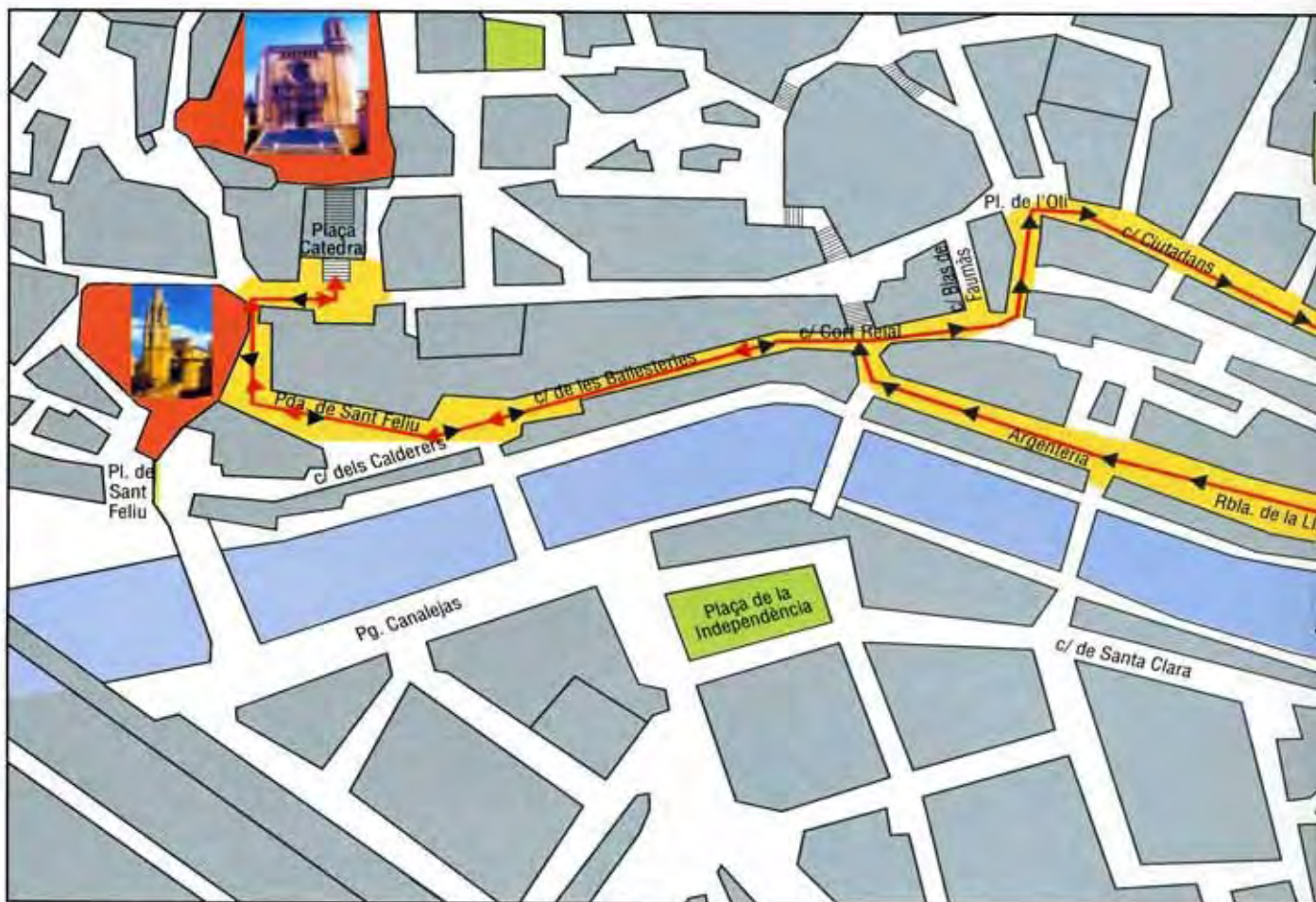
MARÇ 2007: Divendres dies 2, 9 i 16.

QUINARI del 19 al 23. Cada dia Missa a les 20 hores. Dia 23, Divendres dels Dolors. Misses a les 12 i a les 20 hores.

Divendres dia 30 **DIVENDRES SANT:** Processó del Sant Enterrament.

Itinerari de la

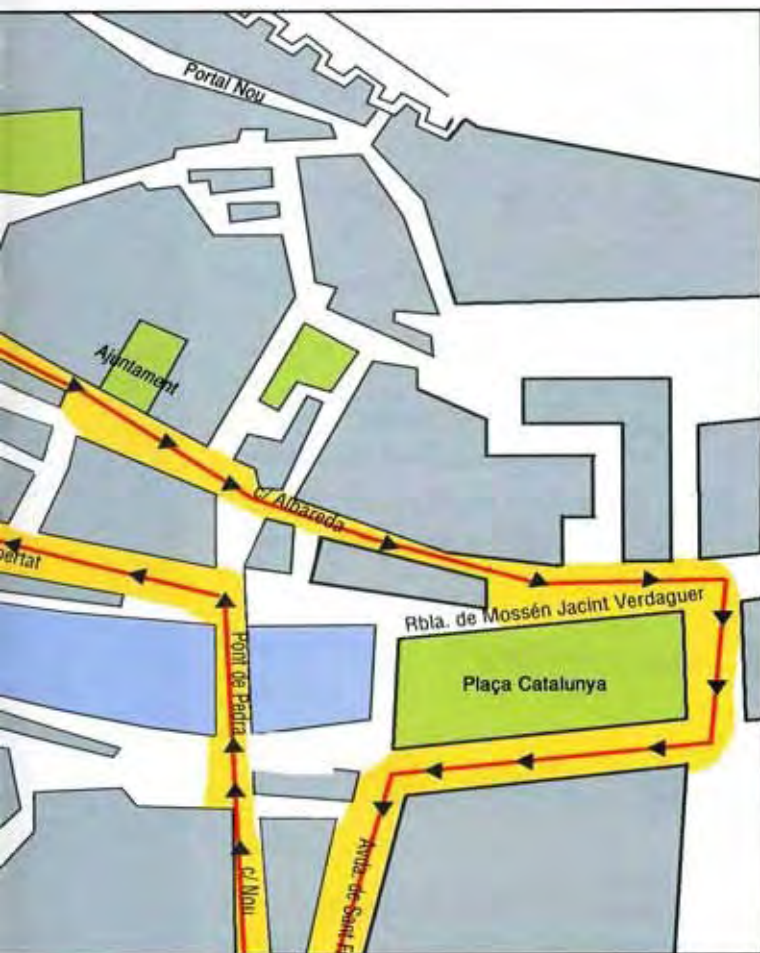
PROCESSÓ DEL SANT ENTERR

EN CAS DE PLUJA ES FARÀ UN ACTE A L'INTERIOR DE LA CATEDRAL.

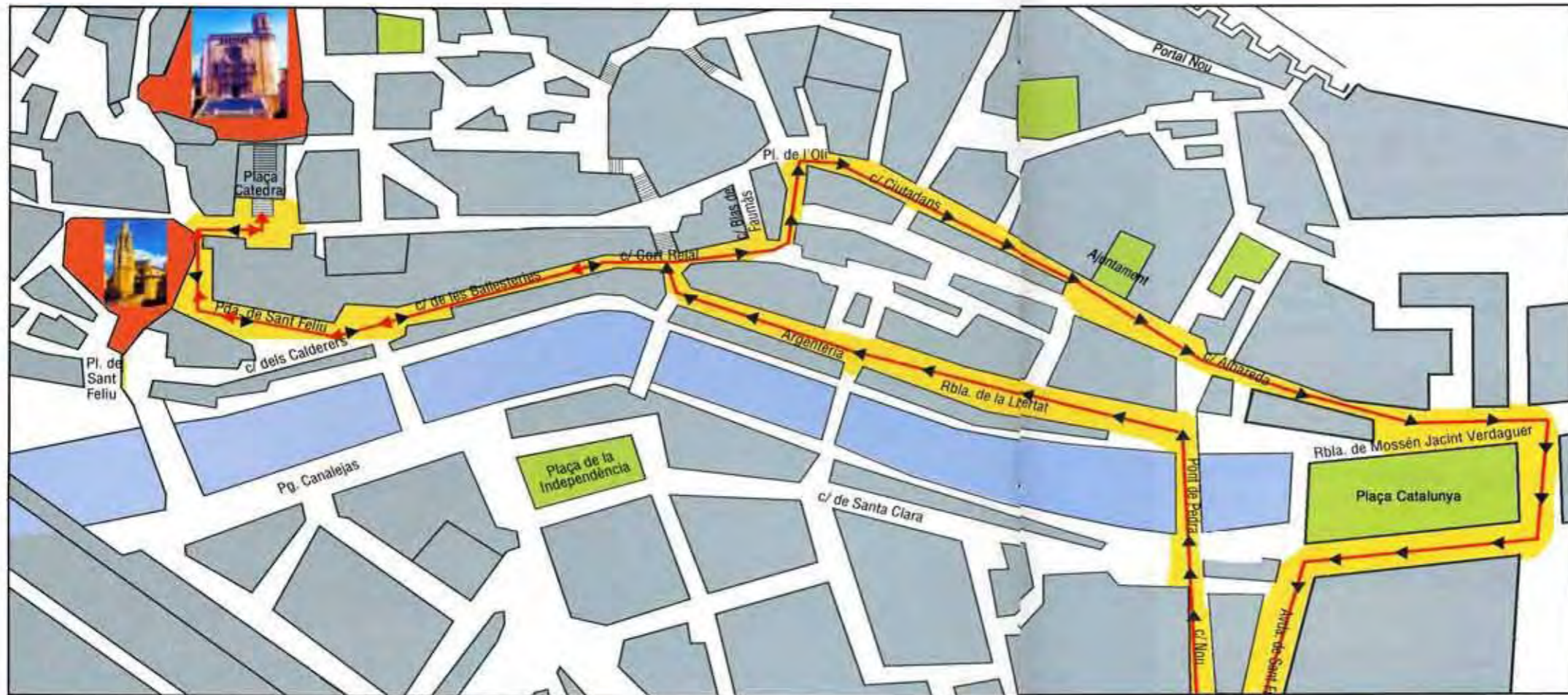
AMENT 2006

DIVENDRES 14 D'ABRIL - NIT A LES 10

PLAÇA DE LA CATEDRAL
PORTAL DE SOBREPORTES
PUJADA SANT FELIU
CARRER BALLESTERIES
CORT REIAL
PLAÇA DE L'OLI
CARRER CIUTADANS
PLAÇA DEL VI
CARRER ALBEREDA
PLAÇA CATALUNYA
AV. SANT FRANCESC
CARRER FONTANILLES
CARRER NOU
PONT DE PEDRA
RAMBLA DE LA LLIBERTAT
ARGENTERIA
BALLESTERIES
PUJADA SANT FELIU
PORTAL DE SOBREPORTES
PLAÇA DE LA CATEDRAL

Itinerari de la PROCESSÓ DEL SANT ENTERRAMENT 2006

DIVENDRES 14 D'ABRIL - NIT A LES 10

PLAÇA DE LA CATEDRAL
 PORTAL DE SOBREPORTES
 PUJADA SANT FELIU
 CARRER BALLESTERIES
 CORT REIAL
 PLAÇA DE L'OLI
 CARRER CIUTADANS
 PLAÇA DEL VI
 CARRER ALBEREDA
 PLAÇA CATALUNYA
 AV. SANT FRANCESC
 CARRER FONTANILLES
 CARRER NOU
 PONT DE PEDRA
 RAMBLA DE LA LLIBERTAT
 ARGENTERIA
 BALLESTERIES
 PUJADA SANT FELIU
 PORTAL DE SOBREPORTES
 PLAÇA DE LA CATEDRAL

RAMBLES DE GIRONA

Argenteria - Llibertat - Verdguer

Ordre de la Processó del **SANT ENTERRAMENT**

1	Manípul de Manaies	10	Confraria de la Passió (Pas de l'Agonia de Jesucrist)
2	Porrer	11	Banda Musical de Vilafamés (Castelló)
3	Confraria de Jesús i els nens (Pas de l'Entrada Triomfal de Jesús a Jerusalem)	12	Arxiconfraria de la Puríssima Sang del Nostre Senyor Jesucrist (Creu d'Impromperi)
4	Orquestra AMOGA	13	Arxiconfraria de la Passió i Mort de Nostre Senyor Jesucrist (Imatge de Jesús Crucificat)
5	Confraria de sant Honorat (Pas de la Institució de l'Eucaristia)	14	Confraria del Davallament (Pas del Davallament de Jesús)
6	Confraria de sant Isidre Llaurador i sant Galderic (Pas de l'Oració de Jesús a l'Hort de Getsemani)	15	Confraria de la Mare de Déu dels Dolors (Pas de la Dolorosa)
7	Confraria de Jesús Crucificat (Pas de l'Ecce Homo) (Pas de la Caiguda de Jesús) Banda de Música dels Manaies	16	Banda Joves Músics de Mollet del Vallès
8	Confraria del Silenci (Pas de la Trobada de Jesús amb la Mare de Déu)	17	Confraria del Sant Sepulcre (Pas dels Perfums)
9	Confraria de la Santa Faç (Pas de la Trobada de Jesús amb la Verònica)	18	(Guàrdia del Sant Sepulcre) (Pas del Sant Sepulcre)
		19	Junta de Confraries de la Setmana Santa de Girona
		20	Escorta a Cavall

Església dels Dolors

EXPOSANTA 2006

A L'ESGLÉSIA DELS DOLORS

Els dies: 7, 8, 9, 10, 11,
12 i 13 d'abril 2006

HORARI:

(festius) d'11 a 1 i de 5 a 9

(laborables) tarda de 5 a 8.

Records de SETMANA SANTA

La Junta de Confraries de Girona, amb l'ànim de donar difusió, així com de popularitzar-los ha editat una sèrie d'objectes que exposa en aquesta pàgina i que es poden adquirir durant la Setmana Santa a l'exposició de l'església dels Dolors i a la parada que s'instal·larà el dissabte 8 d'abril, a la Rambla i el Divendres Sant, dia 14, a la plaça de la Catedral.

Litografies signades pels diferents autors dels Cartells de Setmana Santa.

Estoig recopilatori de tots els Pin dels diferents confreres que s'han editat.

Sobres amb matasegells oficials, concedits per la Direcció General de Correus i Telègrafs.

Figures de fang que reproduïxen els diferents confreres. Hi han figures pintades i sense pintar. Original dissenyat per l'artista gironina Ció Avellí.

Banda de Música "LA LIRA"

de l'Associació Cultural La Roca de Vilafamés

La fundación de esta banda se sitúa en el año 1882, siendo por tanto una banda más que centenaria.

A lo largo de su existencia, ha pasado por innumerables contratiempos, avatares, vicisitudes, aventuras, escisiones, reagrupamientos, etc... en busca de la estabilidad que cualquier asociación cultural desea.

Fiel reflejo de los primeros pasos inseguros de la sociedad, es la escisión que se produce en 1914 por causa de motivos políticos encuadrados en la localidad de Vilafamés en dicha época. Así pues y durante un período de tiempo la banda de Música se dividió en dos, para reagruparse nuevamente diez años después.

A partir de este momento, el entusiasmo de la gente en Vilafamés propicia un crecimiento de la Banda. El aumento de la preparación técnica lleva a la Banda a ganar en 1928 el primer premio en la segunda sección del Certamen de Bandas de Castellón frente a la Banda de Vinaroz, con la interpretación de las obras "Entre el Júcar y el Túria" y "Amanecer Granadino" como obra obligada, culminando así una brillante etapa.

Con la Guerra Civil la Banda desaparece, rehaciéndose al terminar la misma con pasos aún más inciertos que en sus orígenes. Durante este período de tiempo la Banda sólo eran un grupo de músicos agrupados por el interés común. Su andadura entra en etapas de crisis y desconciertos y en 1970 se termina disolviendo por tercera vez.

Pero una situación como esta era impermissible en una población como Vilafamés, con una rica tradición musical y artística. Por ello, en 1972, dentro de la Asociación Cultural "La Roca" de Vilafamés surge de nuevo el proyecto de una banda de música. Así renace "La Lira", gracias al ímpetu, el vigor y el cariño de sus socios y simpatizantes que hacen posible el inicio de la actual etapa.

En esta nueva etapa, La "Lira" realiza conciertos regularmente en su local social en Vilafamés, actúa en las celebraciones y fiestas religiosas y civiles de Vilafamés y la comarca de la Plana, y es invitada anualmente a realizar un concierto en la ciudad de Gerona. Además mantiene convenios de colaboración con el Excmo. Ayuntamiento de Vilafamés y el Excmo. Ayuntamiento de La Pobla de Tornesa, para los cuales celebra conciertos y actos festivos.

En los últimos años la Banda ha estado dirigida por los maestros D. Emilio Mallol Aicart y D. Máximo Belenguer Seguer, los cuales han propiciado el crecimiento de la Banda y la creación de una Escuela de Música que alberga a 55 alumnos y 8 profesores y que auguran un próspero futuro a la Banda de Música.

Actualmente la "Lira" de Vilafamés tiene una plantilla de 50 músicos siendo su Director D. Eduardo Noguerols Bermúdez.

Tradicional Concert de **DISSABTE SANT**

A CÀRREC DE LA BANDA DE MÚSICA **“LA LIRA”**
DE L'ASSOCIACIÓ CULTURAL DE LA ROCA DE VILAFAMÉS (Castelló)

DIRECTOR: Eduard Noguerols Bermúdez

DATA: 15 d'abril de 2006

LLOC: Rambla de la Llibertat - **HORA:** A les 12 del migdia

ORGANITZEN: Junta de Confraries de
Setmana Santa de Girona i el GEIEG

COL-LABORA: Ajuntament de Girona
i Rambles de Girona

COL·LEGI D'APARELLADORS
I ARQUITECTES TÈCNICS DE GIRONA

Col·legi
d'Enginyers Tècnics Industrials
de Girona

ing **Engineers** **s**
Industrials de Catalunya

Demarcació de Girona

homenatge

Girona en tren

Puja al tren i diverteix-te!

"GERIO"
CARRILET de
Girona

CARRILETS TURÍSTICS CATALUNYA

Vila de Lloret, 100 - 17300 **BLANES** (Girona)
Tel. 972 35 20 64 - Fax 972 35 06 82

PERRUQUERS

Albert Clotas Figueres

c/ Ballesteries, 16 - Tel. 972 48 50 40
17004 **GIRONA**

Magatzems
La Palma

Llenceria i roba interior

Sta. Clara, 48 - Tel. 972 20 42 83
Pl. Marquès de Camps, 16
Tel. 972 22 04 55 - 17001 **GIRONA**

En record al

Sr. JOAQUIM PLA i DALMAU

El propassat dia vuit de desembre moria el senyor Joaquim Pla i Dalmau a l'edat de vuitanta vuit anys. La Junta de Confraries lamenta el traspàs d'una persona tant significada i implicada en el costumisme gironí. La seva aportació també es manifestà en les tradicions en la Setmana Santa gironina. Pla fou el principal ideòleg, creador i dinamitzador de la processó tal com avui la coneixem. La seva estima i implicació a la nostra processó, s'explica per les seves creences religioses, i en bona mesura per l'impacte que amb dinou anys d'edat li suposà la calamitosa Guerra Civil. En una entrevista feta el passat 1 de maig de 2003, el Sr. Pla ens deia que: *"La guerra civil va acabar amb totes les tradicions que hi havia a Girona. Durant la guerra es varen fer malbé tots els elements de la processó: misteris, manies, passos, creus... Acabada la contesa es va voler refer la tradició d'un poble netament cristià com el gironí. Les entitats que ja existien abans de la guerra, varen sobreviure a dures penes i van passar al capdavant. Encara que espiritualment es va anar refent el culte i devoció de la Setmana Santa, es palpava la necessitat de treure la religiositat al carrer per recordar el que es commemorava en aquells dies i per estimular la curiositat d'altra gent, que potser no s'havia format en aquelles pràctiques."*

La vivència de les antigues processons de Setmana Santa anà molt lligada a la primera adolescència de Joaquim Pla. Segons ell: *"abans de la guerra, en la processó de Dijous Sant els armats portaven la capa vermella i acompanyaven la confraria de la Puríssima Sang, i en la processó del Divendres Sant duïen la capa blava mentre acompanyaven la confraria de la Passió i Mort. Eren les mateixes persones de Sant Daniel i es vestien d'acord amb el color de la roba que duïa la confraria que sortia a la processó. Tot i que la congregació dels Dolors no sortia en processó tenia molts congregants i molta projecció ciutadana".* El senyor Pla coneixia molt bé els antics passos de Setmana Santa que durant l'any es guardaven desmuntats en una sala de la Confraria de la Puríssima Sang a l'església del Carme. Ell, que en realitzà molts gravats, recordava que: *"aquelles figures es vestien amb roba i es muntaven a l'estret carrer de Sant Martí que donava a l'església del Carme. Els personatges feïen certa basarda i es caracteritzaven d'una manera exagerada, de tal manera que es veia clar quins eren els bons i quins els dolents. Eren molt primitius, però molt autèntics".*

Acabada la guerra, després de molt de temps sense sortir la processó de Setmana Santa al carrer, el Sr. Bisbe Dr. Cartañà, feu unificar les dues processons en una de sola. L'any 1939: *"la Setmana Santa va venir just quan a Girona s'acabà la guerra. No hi havia temps de fer res. No obstant això aquell any es féu una processó. Tothom va tenir interès que allò tingués certa consistència de cares al futur. Els qui varen passar davant, foren les confraries de la Puríssima Sang i la de la Passió i Mort que, com a més antigues, junt amb la congregació dels Dolors, es varen nodrir de nous adeptes. La gent jove que s'integrà, els interessava superar la situació i*

passar pàgina a diferències que hi havia hagut". Segons Pla: *"el naixement dels manaies es deu molt a l'estímul i ajuda del Dr. Gironella que era el rector de la parròquia del Carme i consiliari de la confraria de la Puríssima Sang",* confraria de la qual depenien els joves manaies.

Conseqüentment, el primer càstrum es trobava en els locals d'aquesta confraria. *"Per recuperar els passos i la música dels antics manaies fou necessari consultar al Sr. Mitjà que vivia al carrer de les Ballesteries. Ell va ensenyar als manies de nova força com calia marcar el pas, fer l'estrella, tal com es venia fent".* Així doncs, el Sr. Pla fou un dels vint-i-cinc fundadors que a partir de 1940 s'implicarien i sumarien esforços en el projecte de recuperar els manaies de Girona. Els manaies feren la seva primera aparició l'any 1940 abillats amb una indumentària pèssima ja que les túniques dels manaies d'abans de la guerra havien desaparegut. Per sortir al carrer: *"vàrem llogar uns "trajos" a un guarda-roba de Barcelona que eren infames perquè no va haver temps ni diners per fer equip propi. Vàrem sortir vint-i-set manaies que sorprengueren la gent ja que ningú comptava amb la nostra presència. Allò fou un primer intent de passar ratlla una mica de tot el que havia passat. No es mirava el carnet de cadascun, els manaies, acollien gent sobretot jove de tota procedència".*

L'any 1941, amb l'experiència de la primera sortida i amb l'ajuda i aixopluc de la Confraria de la Puríssima Sang, el mànupul anà creixent. Aleshores l'impetu i l'energia dels joves manaies topava amb la confraria que els acollia, de manera que els manaies se sentien subjectes a un grup de gent gran que els limitava a llurs projectes. No obstant això, es varen confeccionar noves túniques i cuirasses sota la supervisió de Josep Maria Solà i Joaquim Pla i comptant amb la

direcció de l'arqueòleg i historiador Dr. Lluís Pericot. El Sr. Pla recorda que: *"varem dissenyar la vestimenta que amb el temps s'aniria renovant i fent-la una mica més noble. Al principi les cuirasses eren de llauna pintada i després de llautó molt brunyit"*. Amb els anys, els manaies varen augmentar en número, varen ser una bona colla.

La cada cop més tensa situació entre els confreres féu que el dia nou de setembre de l'any 1942 s'elegís al Sr. Joaquim Pla i Dalmau com a primer president dels manaies. A partir d'aquell moment i amb el consentiment episcopal, els manaies s'independitzarien de la Confraria de la Puríssima Sang i iniciaren una singladura pròpia. Tot i constituir-se en Pia Unió, mantingueren el castrum a l'església del Carme fins l'any 1949 en el què provisionalment estigueren a la casa

Sambola del carrer de la Força, propietat del Sr. Pla per establir-se aquell mateix 1949 als baixos de la catedral. Res de tot això hagués estat possible sense la comprensió i ajuda Dr. Cartañà. Segons Pla: *"El Dr. Cartañà va ser un prelat que va veure les manifestacions de religiositat popular amb molta simpatia. Ell venia de Tarragona, allí la Setmana Santa sempre es vivia amb molta intensitat i comptaven per fer-la més llúida amb uns armats. Ell era un gran bisbe, una persona excel·lent que va ajudar molt i va comprendre que els manaies de recent creació no ens volguéssim sotmetre a una confraria ja existent i que volguéssim tenir personalitat pròpia. El Sr. Bisbe, que era una persona renovadora, va dotar als manaies d'estructura: primer com a pia unió, i vist que va donar bons resultats i que tot anava bé es va convertir en confraria i radicà canònicament a l'altar de la gregoriana a la Catedral"*.

Tant la unificació de les processons com la proliferació de noves confraries comportà la necessitat d'una unió superior que coordinés la processó del Sant Enterrament. Aquesta seria la Junta de Confraries (1945). El senyor Joaquim Pla junt amb el Sr. Pere Gibert, foren els primers vocals de la Junta de Confraries en representació dels manaies. Degut al ressò adquirit, els manaies aconseguiren un tercer vocal en la persona del centurió Sr. Vicenç Nogué. En la Junta de Confraries, tot i la diferència d'edat entre els representants dels manaies i la resta de confraries representades, hi havia molt bon ambient.

Els manaies no només sortien a la processó, sinó que col·laboraren molt en els encàrrecs i tasques que se'ls encomanava. Entre els anys 40 i 50: *"participarem en el rés del Via Crucis pel camí de les Creus, i per a dur-ho a terme s'utilitzà la imatge del Sant Crist de la Catedral"*. Durant varis anys els manaies feren acte de presència amb una decúria al pregó de Setmana Santa per guardar els honors de la gent que seia a la tribuna. El Sr. Pla recorda que: *"la formació estava dreta molta estona i que es va donar més d'un desmai, d'aquí que varem haver de suprimir-ho"*. També l'any 1955, l'ajuntament de l'època encarregà a la confraria l'organització i execució de la cavalcada de reis el dia 5 de gener de 1956. D'aquí que el Sr. Pla ideés la indumentària i que enguany s'acompleixi el cinquantenari de la primera sortida.

Entre els anys quaranta i seixanta, Joaquim Pla no només col·laborà amb els manaies sinó també que ho féu atenent a les necessitats de la Junta de Confraries i ajudà les que naixien. Pla respongué a totes les demandes i encàrrecs de col·laboració amb molt d'entusiasme. Confeccionà i dissenyà molts elements propis de la processó que encara

perduren, gravà imatges en programes dels manaies i de la Junta de Confraries, dibuixà varis anys cartells de la Setmana Santa, composà la marxa d'honors dels manaies, confeccionà nombrosos penons, vestes de confraries com la de Jesús Crucificat, Sant Sepulcre, Jesús i els nens. A més a més, dissenyà juntament amb Ramon Boix, fins al detall i sense mirar despeses, l'uniforme de la guàrdia del Sant Sepulcre. El Sr. Pla també col·laborà en la confecció del vestuari i decorat de l'obra "la Passió" escrita per Josep Maria Capella i Narcís-Jordi Aragó...

L'abnegada implicació del Sr. Joaquim Pla i Dalmau fou suficient motiu per nomenar-lo penonista de la confraria de Jesús crucificat l'any 1962 com a mostra d'agraïment. Tot i que el Sr. Pla deixà la presidència dels manaies el 6 de desembre de 1964, continuà sempre vinculat a l'entitat fins al punt que l'any 1974 entrà en el Senat de l'entitat. No obstant això, a finals dels anys setanta el Sr. Joaquim Pla seguia la vida de la confraria des d'un segon rengle. En el moment de l'entrevista, el Sr. Pla feia les següents reflexions: *"L'actual falta de clero, ha ajudat a empobrir el ritus. Les celebracions de Setmana Santa dels anys cinquanta eren diferents de les actuals. Ara es va més de dret a la persona. Amb el temps, les manifestacions públiques han canviat molt. Ara s'atén més la comunicació directa de la persona amb Déu. Hi ha un aspecte de devoció popular que seria una llàstima que es perdés. Desgraciadament, la societat ha canviat molt d'aleshores fins ara. La Setmana Santa s'ha convertit en un motiu perquè la gent s'escampi i no es commemora el que s'ha de commemorar. L'allunyament de l'estament eclesial respecte el sentiment popular porta a una major folklorització"*.

La Junta de Confraries, totes les que engloba i Girona en general estem en deute amb el Sr. Joaquim Pla i Dalmau. Amb aquest text que forma part del programa volem correspondre a la gentilesa i generositat que el Sr. Pla sempre va mostrar vers les confraries durant tota la seva vida. Gràcies a la seva contagiosa il·lusió per recuperar, dinamitzar i millorar les tradicions de Setmana Santa, avui Girona disposa d'una de les processons més valorades del nostre entorn. Les seves realitzacions doten, encara ara, la nostra ciutat d'una altra èpica que s'ha manifestat no només durant la Setmana Santa sinó també en

altres actes populars gironins, com ara la cavalcada de reis, la confecció de gegants pels amics dels gegants, el disseny del tarlà... La generosa aportació creadora de Pla i Dalmau ha estat significativa i evident pel que tot elogi que se li pugui fer és inferior al seu mèrit. Pla ha ajudat a superar el tòpic tan estès de la Girona deprimida, grisa, trista i humida. Els seus dibuixos han dotat de color la nostra ciutat que tant ho necessitava, fent la nostra localitat alegre i atractiva. Les seves contribucions han ajudat a reviscolar la cultura popular gironina fins el punt que amb els manaies l'hi ha donat una rutilància magnètica que l'ha transformada en una ciutat viva i plena de llum, farcida de pedres vives i d'un altre color. La força màgica i il·lusionada del Sr. Joaquim Pla, el converteix en un homenot gironí que com a ciutadà il·lustre i reputat, mereix ser recordat donant el seu nom a algun carrer o plaça pública de la nostra ciutat.

Ramon Muntada i Artiles

Vocal de la Junta de Confraries i Director del CESS
La lletra cursiva pertany a l'entrevista feta

LÀCTICS ROCACORBA

Recuits • Iogurts • Mató

LÀCTICS ROCACORBA, S.L.
AIGUAVIVA (Girona)
Tel. 972 24 08 83

PORTES METÀL·LIQUES

- Residencials
- Comercials
- Industrials
- Automatismes

RIERA
GERARD CAMPS

Avda. Font de la Pólvora, 3 i 5 - Fax 972 22 36 17
17004 GIRONA

Tel. 972 20 82 88 - 972 21 22 55

Dolors Turró
Entitats

*Políromia
Als Aquarelles
Restauració*

Ballesteries, 19
Tel. 972 41 01 93
17004 GIRONA

setmana santa '05

Pâtisserie - Catering

a Girona des de 1898

c/ Santa Clara, 45 - 17001 **GIRONA** - Tel. 972 20 32 81 - Fax 972 22 64 59
c/ Emili Grahit, 21-23 - 17002 **GIRONA** - Tel. 972 20 14 00
www.cateringcastello.com - info@cateringcastello.com

TALLER D'ARTESANIA

RAMON BOIX

BRONZER I LLAUNER

c/Ballesteries, 17 - Tel. 972 20 67 97
17004 GIRONA

Pl. Independència, 3
Tel. 972 20 59 62
17001 **GIRONA**

MAR PLAÇA
r e s t a u r a n t

ESPECIALITAT EN:
Peix de la costa
i marisc viu

Camilo Molina Uclés

Advocat

Cor de Maria, 6-8, ent. 1r
17002 GIRONA
Tel./Fax 972 22 41 22
Mòbil 629 33 94 26

advocats

Jo - Es
Cafè

Joan i Esther

Carrer Güell, 39-41
(cantonada Plaça Miquel de Palol)
Tel. 972 21 07 07 - 17005 **GIRONA**

VIA
AUGUSTA

BAR-RESTAURANT

Gran bufet lliure
Cada dissabte i diumenge sopar ball

Avda. Mas Pins, parcel·la 10
17457 **RIUDELLOTS DE LA SELVA** (Girona)
Tel. 972 47 81 39 - 972 47 74 43
Fax 972 47 76 23
e-mail: via-augusta@rondalia.zzn.com
web: <http://via-augusta.tux.nu>

Pregó 2005

RICARD ESTARRIOL

La meua vida m'ha portat a molts de llocs diferents i m'ha fet fer moltes coses inesperades, de forma que feia temps que no era molt fàcil sorprendre'm. Però la Junta de Confraries de Girona ho va aconseguir fa pocs mesos, quan em varen trucar a Viena per preguntar-me si jo volia fer el Pregó de Setmana Santa d'aquest any.

I aquí teniu a un avergonyit gironí de la diàspora que -com dirien els austríacs- ha vingut a vendre mel a l'abellaire, a dir-vos quelcom que qual-sevol dels presents ho sabria fer molt millor que jo. Però es veu que hom ha volgut sentir aquest any una veu de fora.

He pensat quins són els pensaments que jo podria aportar al començament d'una Setmana Santa gironina. I he arribat a la conclusió que d'alguna forma jo havia de relacionar la Setmana Santa amb la meua experiència vital. M'imagino que això és si més no el que la junta de Confraries espera de mi.

I no m'ha costat pas massa trobar-hi un lligam. La Setmana Santa és la setmana de la Passió de Nostre Senyor, és a dir, ens parla del patiment, del dolor i de la Redempció. I per això he pensat que el millor que podem fer és reflexionar tots junts sobre el missatge que comporta el dolor

per un cristià, tot il·lustrat per les vivències que he pogut fer durant la meua peregrinació de més de quatre decennis com testimoni privilegiat a societats sense llibertat, a pobles maltractats per la violència i la guerra i també com a testimoni del comportament moltes vegades heroic dels que han sofert sota aquestos règims i situacions.

A la capital d'Àustria vaig tenir el goig de conèixer i de tractar el professor Viktor Frankl, l'últim representant de les escoles de psiquiatria de Viena, un jueu que va aconseguir sortir amb vida dels camps de concentració i que amb la seva doctrina de la logoteràpia ha creat una escola de la psiquiatria espiritualista. Va morir a Viena l'any 1997, quan ell tenia 92 anys. Era un home extraordinari que coneixia molt bé la teologia catòlica (especialment el tomisme) i era un apassionat alpinista que va fer escalada fins gairebé els vuitanta anys. Al massís del Rax (on jo encara hi vaig molt sovint) per exemple hi ha una xemeneia d'escalada que porta el seu nom.

Frankl, que va patir tant als camps de concentració nazis i que va ajudar a tanta gent a saber viure amb el sofriment, deia sempre que era necessari acceptar el dolor. I, per acceptar el dolor, deia ell, és necessari tendir al dolor, buscar-lo d'alguna forma, una afirmació que a primera vista no és

tan fàcil d'acceptar, especialment des d'una societat hedonista com és la nostra. El dolor deixa d'ésser dolor quan el dolor és buscat, segons el professor vienès. I ací descobrim un paral·lelisme amb el plaer. El plaer deixa d'ésser plaer en el moment en que ens posem a buscar-lo: Viktor Frank deia literalment: "la persona que viu pel plaer, perd la capacitat de gaudir-ne". Perquè el plaer només pot ésser un efecte (un premi), però no un objectiu intencionat. Quan el plaer és buscat, com per exemple en el cas de neurosis sexuals, el que és buscat i el que és estimat és precisament el plaer i no la persona que podria provocar el plaer. En tal cas la intenció es queda encallada a mig camí i no arriba a l'altre persona, i en conseqüència es perd l'autèntic accés al plaer.

Paral·lelament el que succeeix és que per poder buscar el dolor, he d'anar més enllà del dolor, he de tenir una intenció que el transcendeixi. Dit d'una altra manera: només puc buscar el dolor, només puc experimentar el dolor de forma que tingui sentit, en el cas que jo pateixi per quelcom diferent del dolor, concretament per algú. Per lo tant el dolor, si ha de tenir sentit, no pot ésser un fi en si mateix. El dolor, quan és un fi en si mateix, es converteix en masoquisme. L'únic dolor que té sentit és el dolor que es pateix per quelcom. I en el moment en el que nosaltres acceptem el dolor, no solament el busquem, sinó que a través d'ell busquem quelcom que no és idèntic amb el dolor, sinó que aquest quelcom en fa transcendir el dolor.

Me'n recordo molt bé quan vaig conèixer al secretari del Cardenal hongarès Jozsef Mindszenty, mossèn Meszaros. Mindszenty era el Cardenal Primat d'Hongria, que després d'haver estat perseguit pels nazis durant la segona

guerra mundial, va ésser condemnat per el règim comunista. Va ésser alliberat durant la fracassada revolució popular de 1956. Mentre Mindszenty era a la presó hongaresa, Meszaros va ésser enviat a un GuLag de Sibèria. Meszaros em va explicar amb molt de detall la duresa d'aquella fase de la seva vida, em va parlar de les temptacions que tenia d'abandonar-se, de perdre l'esperança i de perdre la fe. Dues coses, em va dir, el varen ajudar a superar aquells anys tan difícils. Una d'elles va ésser que mai va deixar de resar el Rosari: d'això no en vull parlar ara, encara que en tindria moltes ganes. Però l'altra cosa que el va ajudar va ésser el fet que els altres presidaris es varen assabentar molt aviat que ell era capellà i buscaven la seva ajuda espiritual i sacramental. "Allò va donar sentit a tot el que em passava: el meu sofriment tenia sentit, perquè jo podia ajudar els meus companys de presó", em deia Meszaros. Això sembla molt senzill, explicat així amb dues frases, però no ho és tant. Hom ha de pensar les dificultats que tenia, per exemple, per poder celebrar la Missa. Al seu campament hi havia presoners catòlics de Lituània, que eren tractats millor que els "contrarrevolucionaris" hongaresos. Per exemple, podien rebre paquets de la família, on de vegades hi havia dolços fets a casa. En Meszaros els demanava les panses que de vegades hi havia als dolços. Després deixava fermentar les panses. I amb el mal vi que en sortia celebrava la Missa en condicions tan primitives com a perilloses. La veu corria i els presoners que volien combregar es posaven al seu costat quan sortien en formació del campament per anar al lloc de treballs forçats. I discretament els donava la Comunió. Un dia de Nadal fins i tot va predicar: ho va fer a la barraca on es podia jugar als escacs. Dos jugaven una partida i els altres feien veure que seguïen el joc. Mentre hi havia un vigilant a prop,

comentaven en veu alta les jugades i quan el vigilant se'n anava mossèn Meszaros els parlava del Naixement de Jesús.

Oi que hi ha diferència entre el comportament d'aquests cristians (que al GuLag tenien poques esperances de tornar a la llibertat) i dels que darrera el patiment només hi troben el no-res?

Degut al meu ofici vaig haver d'anar moltes vegades al Camp de concentració dels nazis de Mauthausen, molt a prop de la ciutat industrial austríaca de Linz. Allà hi varen anar a parar més de 8.000 espanyols (sobre tot catalans) que havien fugit a França durant les últimes setmanes i els últims dies de la guerra. Sis mil d'ells varen morir al campament. Abans que arribessin els nazis a França, el govern col·laboracionista de Vichy de França va internar els fugitius a camps especials, vigilats per la policia francesa. Alguns d'ells es varen allistar a la resistència francesa i varen lluitar contra l'Exèrcit alemany. Però l'estiu de 1940 tots els fugitius varen ésser lliurats als nazis. He parlat amb expresoners que varen aconseguir sobreviure i he trobat de tot: autèntics actes d'heroisme que un amb prou feines es pot explicar, però també hi varen haver menyspreables actes d'egoisme. Moltes vegades els interessos de partit i d'ideologia eren més importants que els sentiments d'humanitat i germanor. Quan les tropes americanes varen alliberar el campament, els guardians de les SS havien ja fugit i determinats grups de presoners polonesos i de presoners espanyols varen estar a punt de matar-se mútuament: l'hostilitat entre polonesos catòlics i espanyols comunistes que havia existit durant l'internament va estar a punt de convertir-se després de l'alliberació en una guerra privada.

Un altre aspecte important del dolor és la possibilitat del consol. Tinguem en compte que el dolor, tots els dolors, són esdeveniments personals que no poden ésser generalitzats. El dolor és quelcom tan interior, tan únic, tan aïllant que en el fons no pot ésser captat des de fora. El que pateix sent de forma molt clara una situació d'aïllament. Sempre es pateix sol. I allò que pateix no és un membre determinat, una funció corporal o una estructura: qui pateix és l'irrepetible i incomunicable JO. Hi ha un filòsof austríac que es diu Ferdinand Ebner, que té la teoria que en alemany la paraula JO (ICH) procedeix dels crits de dolor ("Ach", "och").

Aquest crit de dolor, pronunciat a la solitud, demana una resposta, una ajuda que només pot venir d'un TU. El dolor no busca únicament el "sotatium" (el descans), sinó la "consolatio" (la consolació), un acolliment per part de l'Altre. Això és el que llegim al Salm 68, 21: "Els escarnis m'han trencat el cor; per aixòestic malalt. He esperat en va qui en compadís, no trobo ningú que em consoli."

La consolació no es produeix amb paraules bondadoses pronunciades al moment del dol, paraules que de vegades distorben més que ajuden. La consolació la dona la dedicació personal, l'amistat, la carícia, l'abraçada, el caliu de l'amor, les llàgrimes que porten la pau. Aquesta és la explicació de la benaurança: "feliços els qui ploren, perquè ells seran consolats" (Mat 5, 5). El que hom necessita no és el consol, sinó el consolador. El profeta Jeremies es queixa precisament de l'absència d'un consolador: "Per això ploro tota la nit, perquè el consolador està lluny de mi" (Jer. 1, 16).

Però les coses són encara una mica més compli-

cares. Els homes –fins i tot els millors d’ells— són imperfectes i corren el perill de convertir-se en el que la Bíblia en deia “consoladores onerosi”. El profeta Job es queixava que “tots sou consoladors pesats” (Job 16, 2). L’únic Consolador és Déu i això ja ens ho diu també l’Antic Testament en uns termes de tendresa que criden l’atenció. És una consolació que té una dimensió maternal: “Així parla el Senyor per boca d’Isaïes: sereu portats sobre els malucs i jugareu sobre els meus genolls. Jo us consolaré com un nen que és consolat per la mare” (Isaïes 66, 11-13).

La compassió que consola és la que procedeix de una persona que s’identifica amb el qui pateix i no és la frase daurada i ben pensada d’una saviesa enlairada, ni el sentir-se superficialment commogut, ni la moneda dipositada a la mà del captaire: tot són posicions que no tan sols no creen comunitat, sinó que creen distància. El que els grecs antics en deien “sympathie” és en el

Cristianisme la comunitat d’un mateix cos, tal com deia Sant Pau als deixebles de Corint: “Per això, quan un membre pateix, tots els membres amb ell; quan un membre és honorat, tots els membres s’alegren amb ell”. (1 Cor 12, 26)

I aquest Cos sabem que és el Cos de Crist. A una altra carta als corintis escrivia Sant Pau: “Perquè així com els sofriments de Crist són abundants en nosaltres, així també gràcies a Crist abunda el nostre consol” (2 Cor 1, 5). A veure si aconseguixo explicar-me: Crist no tan sols consola pel fet que ELL –que és el Deu veritable— reconeix el JO individual que pateix en la seva irrepetibilitat i respon al qui busca el sentit transcendental del dolor, sinó sobretot perquè ELL mateix és la resposta a aquesta recerca. Amb això ELL no ha resolt el misteri, sinó que l’ha fet encara més profund, més gros, l’ha convertit en el misteri de la Creu. He dit misteri en el sentit que és quelcom impenetrable, un mis-

teri que fins i tot després de la Revelació supera el pensament humà. Però és un misteri que es mou en un paisatge clarobscur.

La Passió de Jesucrist porta el problema del dolor al cim de la foscor, si em permeten aquesta comparació. Per una part, ELL és l'únic innocent i per altra part (essent l'únic home absolutament perfecte) és la més sensible de totes les criatures. En el seu cas el dolor sembla totalment fora de lloc, injust i terrible. Però en aquest misteri també hi ha una claror, que és el fet de que Jesús assumeixi el dolor de tota la humanitat. No és altra cosa més que la assumptió del pecat del món i per tant la causa de la salvació a tots els homes. Per això podia dir Sant Pau als cristians de Colossos que "jo estic content en els sofriments que pateixo per vosaltres, completant en la meua carn el que manca a les sofrències de Crist pel bé del seu cos, que és l'Església" (Col. 1, 24). Això és el que és absolutament nou en el cristianisme: el dolor no va contra la vida, sinó que està al servei de la vida i en especial de la vida eterna. El dolor està al servei de la salvació de tots els homes. El misteri de Crist i de la seva Creu inclou el misteri del nostre dolor. I la qüestió principal no és intentar entendre-ho, sinó saber **si jo puc creure o no en Crist**. Davant la Creu només hi ha una posició possible: la capitulació convertida en adoració, que és exactament el que farem el Divendres Sant: "Mira la fusta de la creu, de la que penja Jesucrist, vingueu i adorem-la". Encara me'n recordo com fa ja molts anys desfilàvem tots per la Rambla cantant el "Ecce lignum Crucis in quo Christus pependit, venite adoremus". I naturalment això implica una comunió del dolor, perquè un home no es pot comunicar amb un altre si no el coneix: s'ha d'obrir a l'altre, l'ha d'escoltar, l'ha de veure. I així arribem a la comunicació amb

Jesucrist, que és la Comunió, és a dir, la Eucaristia del Dijous Sant.

M'imagino que algun de vostès estaran sorpresos de sentir-me parlar així: potser s'esperaven un capítol més de les meves aventures pels països de l'Est. Quasi, quasi, que m'he posat a fer una prèdica. Els he de dir que m'ha sortit sense voler. Després m'he donat compte que és lògic que hagi començat a parlar així, perquè això ha estat el moment més important de la meua aventura vital, que va començar als anys cinquanta a la planta baixa de Casa Carles amb l'aventura de la ruta de la vida dels minyons escoltes. L'aventura em va portar per camins que jo no mai m'hagués pogut imaginar, especialment després que vaig descobrir quan encara era a Girona -i de la mà d'un gironí que ja és mort- l'esperit tan fascinant de Sant Josepmaria Escrivà. Per aquell camí vaig començar una vida ben plena de sentit humà i espiritual. Recordo que jo tenia segurament setze anys quan vaig llegir aquella sentència de Sant Josepmaria que deia: "Pensa que l'alegria dels cristians té les seves arrels en forma de creu".

Aquell camí em va portar a un món que jo mai m'hagués pensat que seria el meu. A Europa Central i a l'Europa de l'Est, on el meu treball era descobrir, entendre i explicar a la meua gent aquella guerra freda i trista provocada per una pseudo-protesta social frustrada i frustrant, on la recerca del sentit de la vida semblava impossible.

Aquesta reflexió vital es produeix de més a més a un punt de divergència i de convergència de la tradició jueva i cristiana. Quan es varen acomplir els 50 anys de l'alliberament del camp de concentració d'Auschwitz vaig ésser present a la

cerimònia commemorativa. El 26 de gener de 1995 vaig experimentar la divergència de la que parlava. Recordo encara la impressionant veu del expressoner i Premi Nobel Elie Wiesel (que només tenia 16 anys quan va ésser alliberat l'any 1945) quan cridant al mig de l'explanada va pronunciar una oració que a mi em semblà una blasfèmia. Wiesel es va referir al nens jueus assassinats i va invocar de forma poètica la llei del Talion. "Déu del perdó -va dir Wiesel - no perdonis als assassins que no varen perdonar aquells nens. Déu del perdó, recorda les processons nocturnes de nens i nens i nens, enpaurits, silenciosos, tan silenciosos i tan formosos... Déu del perdó, no perdonis als qui varen fer aquest camp ni als seus còmplices". Recordo que aquell dia feia un fred enorme, però la pell de gallina que jo vaig experimentar no era el producte de la temperatura. Però també hi ha una convergència, que precisament procedeix de la mateixa persona, en un testimoni de la confiança en Déu. Wiesel va descriure una vegada com la SS va penjar d'una forca dos homes jueus i un jove davant de tots els presoners en formació a l'explanada central d'Auschwitz. Els dos homes varen morir molt aviat, però l'agonia del jove va durar mitja hora. I Wiesel descriu la situació amb les següents paraules: "On és Déu? On és?, va murmurar una veu darrera meu. Després que el pobre noi hagués patit la tortura una bona estona, vaig sentir al mateix home que deia: "On és Déu ara?". I en aquell moment jo vaig sentir dintre de mi una veu que deia: "On és, preguntes? ELL està aquí davant, està penjat de la forca...".

D'aquí a pensar que el misteri de Crist i de la seva Creu inclou el misteri del nostre dolor només hi ha un pas...

Durant quaranta anys he estat immers en una cultura i civilització que avui dia molta gent no es

pot imaginar. Em refereixo al món del que en deien "socialisme real", als països que l'Occident va adjudicar a la Unió Soviètica després de la segona guerra mundial. La filosofia comunista ha volgut desfigurar la Passió de Jesús, destacant el fet que a la paraula Passió hi ha un element passiu, que sembla excloure la justa ira sobre el dolor i la voluntat de canviar el que caldria canviar. Això és un dels punts de judici d'un marxisme que vol canviar el món i que predica la tolerància del dolor dels individus en funció d'un futur millor. Ernst Bloch, per exemple, diu que l'ombra amenaçadora del no-res, l'angúnia, el dolor i la malícia desapareixeran de la consciència del socialisme del futur. El sacrifici, l'holocaust de "l'heroi comunista" supera el sacrifici del màrtir cristià. Per l'heroi de Bloch el sacrifici del marxista és més ple, perquè no es compensat pel dilluns de Pasqua. El sacrifici és possible --diu Bloch-- perquè el Jo és assumit per la consciència de classe. La Religió que ensenya el valor dignificant d'un dolor posat sobre l'altar amb el sacrifici de Crist és per als marxistes en canvi "l'opi del poble".

A mi em va impressionar molt la senzillesa amb la que el Sant Pare descriu el camí que el va portar a descobrir el valor del sofriment. En el seu llibre "Aixequiu-vos, anem" diu que els malalts l'intimidaven. Calia un bon xic de coratge per presentar-se davant un malalt i entrar, per dir-ho així, en el seu dolor físic i espiritual, sense deixar-se condicionar pel malestar, i reeixir almenys a donar-li una petita mostra de compassió. Joan Pau II explica que el sentit profund del misteri del sofriment humà només se li va revelar més tard. Ell explica molt bé que en la feblesa dels malalts hi va veure, cada cop més clarament, com en sortia la força, la força de la misericòrdia.

El Papa ho explica això molt bé i per això vull citar-lo literalment, perquè el que diu és molt bonic. Però abans vull explicar-los una vivència relacionada amb el Papa. Vostès han de pensar que la meua professió m'ha obligat a llegir molt de pressa, "en diagonal", com en diuen. La primera vegada que vaig assistir a un congrés de la Lliga dels Comunistes de Iugoslàvia (em sembla que era el 1969 o 1970), me'n recordo que a les tres de la tarda em varen donar un mamotret de 120 pàgines que era el text de l'inacabable discurs que estava pronunciant al Congrés el Mariscal Tito: els dictadors són així, no tenen ningú que s'atreveixi a dir-los que s'estan passant de la ratlla. A les vuit del vespre d'aquell dia jo havia de passar la meua crònica a "La Vanguardia" explicant quines eren les coses més importants d'aquell discurs. I no era fàcil, perquè llavors estaven en discussió les relacions amb la Unió Soviètica, la repressió del nacionalisme croat, el començament del malestar a Kosovo, l'eucomunisme, etc, etc. A base de temps vaig aprendre a destil·lar aquests paperots. Era una tècnica especial, que tots els meus companys vàrem haver d'aprendre. Me'n recordo d'un company italià que era el mestre de la hermenèutica política ("mira: el Brezhnev ja ha mencionat 15 vegades l'internacionalisme socialista", em deia tot cofoi). Doncs bé: quan vaig cobrir el primer viatge del Papa a Polònia em vaig quedar encallat: a primeríssima hora del matí (i no em facin dir l'hora) en Vic van Brantegem (l'assistent de Joaquim Navarro Valls, el cap de l'Oficina de Premsa de la santa Seu) ens donava amb embargament el text dels discursos que el Papa pronunciarà aquell dia. El primer dia em vaig donar compte que la meua tècnica adquirida al món del socialisme real no funcionava, per la senzilla raó que en els discursos del Papa no hi havia "relleno", sinó que tot era el fruit de la seva

reflexió personal i sobretot de la seva oració, i ja estava ben "destil·lat". Per trobar en un text de sis pàgines las vint línies que jo pogués citar al meu diari necessitava per tant molt de temps i paciència. I el que és pitjor (en realitat, el millor) és que amb el temps les coses no varen canviar. Crec que ara els puc dir que reconeixo molt bé l'estil personal d'escriure del Sant Pare.

I aquesta és la raó per la qual els vull llegir el que ell va escriure l'any passat sobre la misericòrdia. "En certa manera -escriu el Sant Pare al llibre "Aixequiu-vos, anem!"- els malalts "provoquen" la misericòrdia. Amb la pregària i el sofriment, no solament impetren misericòrdia, sinó que constitueixen "l'espai de la misericòrdia", o, mes ben dit, "obren espais" a la misericòrdia. Amb la malaltia o el sofriment, de fet, desvetllen actes de misericòrdia i creen la possibilitat de realitzar-los".

Jo he pensat molt en aquestes coses en recordar aquells anys dramàtics, quan el sistema comunista va començar a enderrocar-se, sense que el món prengués nota. Jo acabava d'enterrar al Tito a Iugoslàvia, després d'una agonia de mesos. Vaig venir de visita a Barcelona a l'estiu de 1980 i un dia quan jo era a la redacció qui feia de cap em va dir: "Que fas aquí? Hauries d'ésser a Polònia...". Acabaven d'arribar les primeres notícies sobre la protesta obrera a les drassanes de la ciutat que en diuen Gdansk o Dantzig. Me'n recordo que vaig volar de Varsòvia a Gdansk amb un "Antonov 24" soviètic, un petit avió per al servei domèstic, que trontollava com les tartanes amb les que la meua àvia anava de Figueres a Barcelona. I allà vàrem ésser tots plegats espectadors d'una solidaritat que jo poques vegades havia vist. Pensin que els únics antecedents que coneixien aquells senzills obrers de les drassanes

nes eren la protesta de 1956 a Poznan (que va portar al poder a un comunista menys brutal que els estalinistes), la brutal repressió de la revolució hongaresa del mateix any, la desmoralitzadora intervenció militar del Pacte de Varsòvia contra els comunistes "de cara humana" a 1968 a Txecoslovàquia, la repressió d'una protesta obrera a Gdansk a 1970 (amb més de 70 morts).

El nostre món occidental estava ja atapeït de consumisme. I allà, al nord de Polònia, hi havia milers d'obriers que no tenies gairebé res i que arriscaven el poc que tenien per aconseguir justícia, i la volien tenir per al diàleg, de forma civil, humana i cristiana. Me'n recordo de la primera vegada que vaig parlar amb aquell tímid jove net electricista de bigotis a l'estil de Pancho Villa i amb una escandalosament gran imatge de la Verge de Czestochowa penjada al seu jersei: llavors no em vaig donar compte que allò va ésser el començament de la fi del comunisme. No tot eren virtuts, naturalment, però allà es va poder observar el que significa buscar i trobar el sentit de les coses que hom fa. Aquella gent tan senzilla no pensava que tenien gana i por de la policia i que durant la nit no havien dormit (perquè els blindats estaven amb el motor en marxa davant de la porta d'entrada), sinó que el seus pensaments transcendien la penúria immediata i tot ho feien per un motiu que donava sentit als seus sacrificis. A mi, que acabava de saltar el mur de la drassana i volia saber què és el que passava allà, em venien els obrers i em portaven te, pastes i pa per menjar. Quan la policia llançaven bombes de gas lacrimogen sempre hi havien unes senyores molt ben organitzades amb unes ampolletes i uns comptagotes que venien a posar-nos gotetes de no sé quina medecina a la retina, per tal que no ploréssim. Però elles mateixes naturalment ploraven com nosaltres.

Jo estic convençut que l'última fase del comunisme va començar a la vaga de Gdansk. No vull glorificar tot el que va passar allà: al Solidarnosc de primera hora hi havia de tot, comunistes reformats, anarquistes, nacionalistes desembocats, cristians corrents. Però es respirava el pòsit de la secular cultura cristiana europea. La mateixa cultura de la que va sortir-ne el Cardenal Wiszynski (que es va atrevir a firmar un acord avantatjós per a l'Església amb les autoritats comunistes, però que li va costar una bronca solemne del Vaticà) i el Cardenal Wojtyła (que abans de perdre el coneixement després de l'atemptat a la plaça de Sant Pere l'última paraula que va dir era que perdonava a qui havia disparat contra ell). Potser vostès recorden aquelles fotos que varen donar la volta al món. En veure les imatges dels qui feien vaga al pati de les drassanes vestits amb les seves embrutides granotes blaves, assistint a la missa de campanya d'un jove capellà del lloc, confessant-se al mig de la plaça agenollats davant d'un altre jove vicari vestit amb sotana i roquet, i anant a combregar amb tanta devoció com naturalitat, molta gent va pensar segurament que allò era un fruit del folklore nacional-religiós polonès on les manifestacions religioses han format part sempre de la vida normal. Jo en canvi penso que no, que allò formava part d'una forma de viure la solidaritat cristiana en profunditat.

En llegir l'última Encíclica del Sant Pare sobre l'Eucaristia se m'han fet presents aquelles tan inusitades situacions de Gdansk: allà no hi va haver-hi cap autoimmolació ni acte de desesperació. Allà, aquelles persones tan senzilles vivien la seva Setmana Santa amb una profunditat que s'hauria de fer pensar. Aquelles impressionants Misses eren el Dijous Sant dels polonesos de 1980.

Abans he dit que davant la Creu només hi ha una posició possible: la capitulació convertida en adoració. La Comunió i l'Adoració no són dues coses que vagin l'una al costat de l'altra. Aquells rebels que plantaven pacíficament cara a tota la nomenclatura de Varsòvia i de Moscou sabien que comunicar-se, combregar, significa tenir comunitat amb un altre. I un home no es pot comunicar amb un altre, si no el coneix. S'ha d'estar obert al altre, escoltar-lo i veure'l. I un home no es pot comunicar amb Déu si no el coneix. Això era el rerafons d'aquella solidaritat.

No cal que digui que no vull idealitzar tot el que va passar llavors a Polònia, però sí volia dir-los que els polonesos varen estar en condicions de desmuntar el comunisme deu mesos abans que caigués el teló d'acer a la frontera austro-hongaresa, que caigués el mur de Berlín i abans que el govern americà s'adonés del que estava passant... Sí, ja ho sé: després hi ha hagut coses que no eren boniques i que no ho són. Però, no és útil intentar aprendre de les guspies d'humanitat i de fe que hem tingut i continuem tenint al nostre temps? No és tot això quelcom ben diferent d'aquella confusa pseudorevolució organitzada pels mateixos comunistes a Bulgària o de la rabiosa execució de l'odiat dictador Ceausescu a Romania organitzada pels que es volien repartir el poder que el sàtrapa deixaria?

Em sembla que si ell em sentís, el professor Frankl somriuria i diria: "sí, Estarriol, això és el que jo, que sóc hebreu, diria a un cristià: vosaltres només podeu trobar el sentit de la vostra vida dintre d'allò que hi ha darrera del vostre dolor i del vostre plaer i per vosaltres aquest darrera és el que el meu compatriota Saül de Tars deia "el Cos Místic de Crist", és a dir aquell Deu penjat de la forca que l'Elie Wiesel esbrinava

durant l'execució a la plaça central d'Auschwitz. I això és el que ens permet als cristians gaudir de la joia de la Resurrecció de Pasqua, en comptes de festejar una falsa joia de la planta baixa amb una ràbia malcontinguda, com ho fan els que no coneixen el valor del sacrifici de l'amor.

Els dono moltes gràcies per haver-me escoltat i els desitjo que la present Setmana Santa sigui per a tots nosaltres un redescobriments de les arrels autèntiques de la llum i la joia cristiana.

Ricard Estarriol

Recull de **FOTOS**

- 1.- Imatge de Jesús Crucificat.
Confraria de la Passió
- 2.- Manaies
- 3.- Via Crucis a la catedral.
- 4.- Confraria de la Passió i Mort
- 5.- Confraria de la P. Sang
- 6.- Concert a la Rambla
- 7.- Confrare de la Santa Faç
- 8.- Junta Confraries
- 9.- Pujada dels Manaies
a la Catedral.

GIROLEC 2005, S.L.

RADIOCOMUNICACIÓ PROFESSIONAL
CONTROL DE FLOTES PER SISTEMA DE LOCALITZACIÓ GLOBAL
RADIOFUSIÓ F.M. EMISORES LOCALS
CIRCUITS TANCATS DE TELEVISIÓ

Tel. 646 07 88 33 - c/ Garbí, 25-27 - Urb. Can Tarré
17185 VILOBÍ D'ONYAR

RADIOTELEFONIA

- FIXA
- MÒBIL
- DIGITAL DECT-2

RADIOCOMUNICACIONS

- TERRESTRE
- MARÍTIMA
- AERONÀUTICA

TELCO SRT, S.L.

SERVEI TÈCNIC

DIVISIÓ TERRESTRE

c/ Nou, 86-88
17100 LA BISBAL D'EMPORDÀ

Tel. 972 64 16 96
Fax 972 64 50 94
e-mail: telco@telcosrt.com

col·laboracions

Amb el suport de

Caixa de Girona

www.caixagirona.es

DONAR FRUIT

A propòsit del II Congrés de Confraries

L'octubre passat vam celebrar a Girona el segon Congrés Català de Confraries de Setmana Santa. Va ser una trobada de confreres que ens va encoratjar a ser més fidels als objectius que les nostres Confraries tenen assenyalats.

El treball de grups, les comunicacions, la ponència... també les celebracions, els àpats i els moments lúdics o turístics, van fer d'aquell cap de setmana una gran trobada de germanor. Vam poder compartir realitzacions i projectes, també inquietuds i maldecaps.

Un Congrés no es fa cada dia. I l'oportunitat de ser nosaltres els amfitrions ens va exigir molt. De fet hi vam treballar de valent. Però no n'hi ha prou en la preparació i en la realització d'un Congrés. Cal posar-lo en pràctica. Cal donar fruit.

Entre els múltiples suggeriments del nostre segon Congrés Català de Confraries, n'hi ha uns que voldria recordar, perquè crec que ens poden ajudar a fer més vives les nostres Confraries

Es reclamava, a nivell personal, la promoció espiritual dels membres de la Confraria. Es demanava tenir especial cura de la fraternitat a l'interior de la Confraria i d'una Confraria amb les altres. S'insistia en què calia una major atenció a la formació dels confreres i confreresses, amb més activitats entre els confreres (recessos, eucaristies, excursions, sopars, esbarjo...)

No totes les Confraries són iguals, ni estan al mateix nivell. Unes tenen unes possibilitats que altres no

tenen. Però sí que és veritat que cal un treball constant de revitalització de cada Confraria si no volem que se'ns quedin als dits.

Podria ser un bon propòsit i un bon fruit de la Setmana Santa d'enguany, assolir conjuntament i cada una de les Confraries en particular, aquest objectiu: La promoció espiritual dels membres de la Confraria.

Aquí hi té un paper fonamental el Consiliari, que amb la pròpia Junta hauria de promoure aquells actes que afavoreixin l'espiritualitat pròpia de cada Confraria: Un recés, una trobada anual, unes conferències, unes celebracions litúrgiques, algun acte de pietat, una obra de caritat, una trobada de germanor...

De fet cada Confraria hauria de tenir alguna o algunes d'aquestes coses en la seva programació anual. No n'hi ha prou només amb la sortida anual a la processó del Divendres Sant. Convé tenir cura de cada confrere. Convé saber mantenir el caliu de la fe, per fer-la créixer. La formació personal és un element indispensable per al creixement col·lectiu.

Tant de bo que el bon ressò del Congrés que vam celebrar ens empenyi a fer de cada una de les nostres Confraries una autèntica fraternitat de germans que s'ajuden a tots els nivells, humans i espirituals. Fer més vives les nostres Confraries és un repte constant que ajudarà a fer més autèntica la nostra processó del Divendres Sant

Mn. Joan Baburés i Noguera, canonge
Consiliari de la Junta de Confraries de Girona

DISSABTE DE GLÒRIA

L'any 1951 el Papa Pius XIIè establí la celebració de la Vetlla Pasqual. De moment amb caràcter experimental, pendent de com resultaria el canvi d'una pràctica que ja havia esdevingut tradició. Vist el bon acolliment que rebé aquesta reforma, ja a partir de l'any següent quedaria establert el nou ritual, amb caràcter general i definitiu. Amb aquesta innovació, que en realitat no era tal, sinó més aviat la restauració dels cerimonials primitius, desapareixia el DISSABTE DE GLÒRIA, que pels que ho havíem viscut era una pràctica habitual.

Si bé ho miràvem, aquella celebració del dissabte no tenia lògica. No s'avenia amb la cronologia dels sagrats esdeveniments.

Proclamàvem que "ressuscità el tercer dia..." i abans que haguessin passat vint-i-quatre hores de la mort del Senyor ja es commemorava la resurrecció. Quan en el text evangèlic se'ns diu clarament: "la matinada del diumenge..."

Aquell DISSABTE DE GLÒRIA dels anys anteriors al 1951 començava amb el ritual de la benedicció del foc, de l'encens, del ciri pasqual,

el cant de l'Àngèlica, la lectura de dotze profecies, la benedicció de les fonts baptismals i la Missa de Glòria.

A totes les esglésies de la ciutat els Oficis d'aquell dia començaven molt aviat. A la Catedral s'iniciaven a les vuit del matí i fins a les deu les campanes no tocaven anunciant que en aquell moment es cantava el Glòria de la Missa del dissabte. L'assistència de fidels a aquests actes era mínima. Eren molt pocs els que podien dedicar més de dues hores a aquella cerimònia, en un dia que per a molts era d'intens treball.

Si en les altres esglésies el cant de Glòria era anterior al de la Catedral, tocaven les campanes de l'interior del temple; però no les de l'exterior.

Tots els campaners o els escolans o els voluntaris encarregats de tocar les campanes estaven a l'aguait i quan des del campanar de la Catedral s'anunciava el gran esdeveniment, es desfermaven totes les campanes de la ciutat amb un desbordament de joia i alegria. El bro-

git del trànsit motoritzat no s'havia ensenyorit, com ara, de l'ambient urbà, i el toc de les campanes es feia sentir des de tots els racons de la ciutat. Els sometents i alguns caçadors s'unien al toc de les campanes, disparant salves.

Com tots els dissabtes de l'any, a Girona era dia de mercat. Però aquell era una mercat especial; un dels tres o quatre mercats grossos de l'any. S'havia de preparar el dinar de Pasqua. Un dinar que tothom celebrava a casa, semblantment a com es feia per Nadal. No s'havia generalitzat l'ús de la nevera domèstica i les compres s'havien de fer al dia o com a màxim la vigília. Tampoc era costum freqüentar els res-

taurants ni comprar plats precuinats. En moltes cases, el dissabte es mataven pollastres o conills.

Les deu del matí era un moment fort del mercat. Abans de l'any 1944, el mercat d'abastaments es muntava a la Rambla i Argenteria, mentre que les peixateries eren al barri del Mercadal. Recordo molt vivament l'ambient del Pont de les Peixateries en aquells anys, i especialment en aquell dissabte singular. Un continu passar de compradores que anaven del mercat a les peixateries i de les peixateries al mercat. Aquell pont era un lloc privilegiat per sentir-se les campanes de la Catedral, i fins el 1936, les

de Sant Feliu, del Mercadal, de les Bernardes i del Sagrat Cor. Un ambient únic que pels que el vàrem viure resulta impossible oblidar, per més temps que hagi passat i per més que les coses hagin canviat.

Aquell dissabte s'obrien tots els espectacles que havien estat tancats des de la tarda del dimecres. I en els temps de més rigorosa observància, algunes sales de ball havien restat inoperants durant les set setmanes de quaresma.

En el Teatre Municipal s'estrenava temporada, amb la representació d'alguna obra de remarcable relleu i categoria artística. Ja des d'alguns dies abans havíem pogut veure en els llocs de consuetud els corresponents anuncis de les estrenes del

·"DISSABTE DE GLÒRIA". Cartells de gran format amb titulars amb lletres de considerable grandària. Uns tipus que eren especialitat de la impremta Franquet, impremta que tenia el seu taller a mitjan carrer de la Força, a la cantonada amb l'inici de les escales de la Mare de Déu de la Pera.

Aquell dia es trencaven totes les barreres i s'aixecaven les més rígides prohibicions. S'obria la veda a la diversió, l'alegria i el divertiment. Les emissions radiofòniques, que durant la Setmana Santa s'havien limitat als noticiaris, la música religiosa i la retransmissió d'oficis litúrgics i processons, tornaven a generalitzar la seva programació.

També s'havien acabat els dejunis quaresmals i les abstinències de carn. El peix i el bacallà que eren menges que no s'apreciaven com ara, ni es venien a preus astronòmics, serien substituïts pel xai pasqual o el pollastre, que era la carn de luxe; aquella que en les taules modestes només hi apareixia unes poques vegades l'any; era privativa de les grans solemnitats.

Havent sopat sortien les agrupacions corals a alegrar les primeres hores de la nit amb el cant de les tradicionals caramelles. Eren grups de nois i homes. No era freqüent que les noies circulessin pels carrers en hores nocturnes. Els cantaires anaven abillats amb la faixa vermella i la tradicional barretina. Eren portadors de banderoles o estendards. Anaven proveïts de cistelles per recollir els tradicionals ous de Pasqua o altres ofrenes d'aquells a qui anaven dirigits els populars concerts.

Les rigorositats de l'hivern ja havien cedit a l'esclat primaveral i es podien obrir, per uns moments, finestres i balcons, per tal de poder gaudir dels joïsos cants de la Pasqua Florida.

Amb l'establiment de la VETLLA PASQUAL, el DISSABTE DE GLÒRIA ha passat a ser història. En anys successius són moltes altres coses les que han canviat en la nostra societat. Poca gent observa dejunis i abstinències. La Quaresma no es viu com abans. No hi ha restriccions ni observàncies imposades. Els espectacles, les emissions radiofòniques i les cadenes de televisió continuen amb les programacions habituals.

La Setmana Santa es viu d'una altra manera. Ha perdut gran part del caràcter social que havia tingut. Per molts no és altra cosa que unes vacances de primera, que s'aprofiten per gaudir de les darreres sessions d'esquí o els primers banys de mar, o per un viatge turístic.

Però pels cristians encara és un espai fort de reflexió que hem d'aprofitar per aprofundir en la vivència dels sants misteris de la Passió i la Resurrecció del Senyor. I en la VETLLA PASQUAL que substitueix l'antic DISSABTE DE GLÒRIA se'ns proclamarà el triomf de la Vida sobre la mort, alimentant la nostra esperança d'eternitat.

ENRIC MIRAMBELL i BELLOC
Cronista oficial de la Ciutat de Girona

EL PARE

"Vozvrashenie" d'Andrei Zvyaginsteu

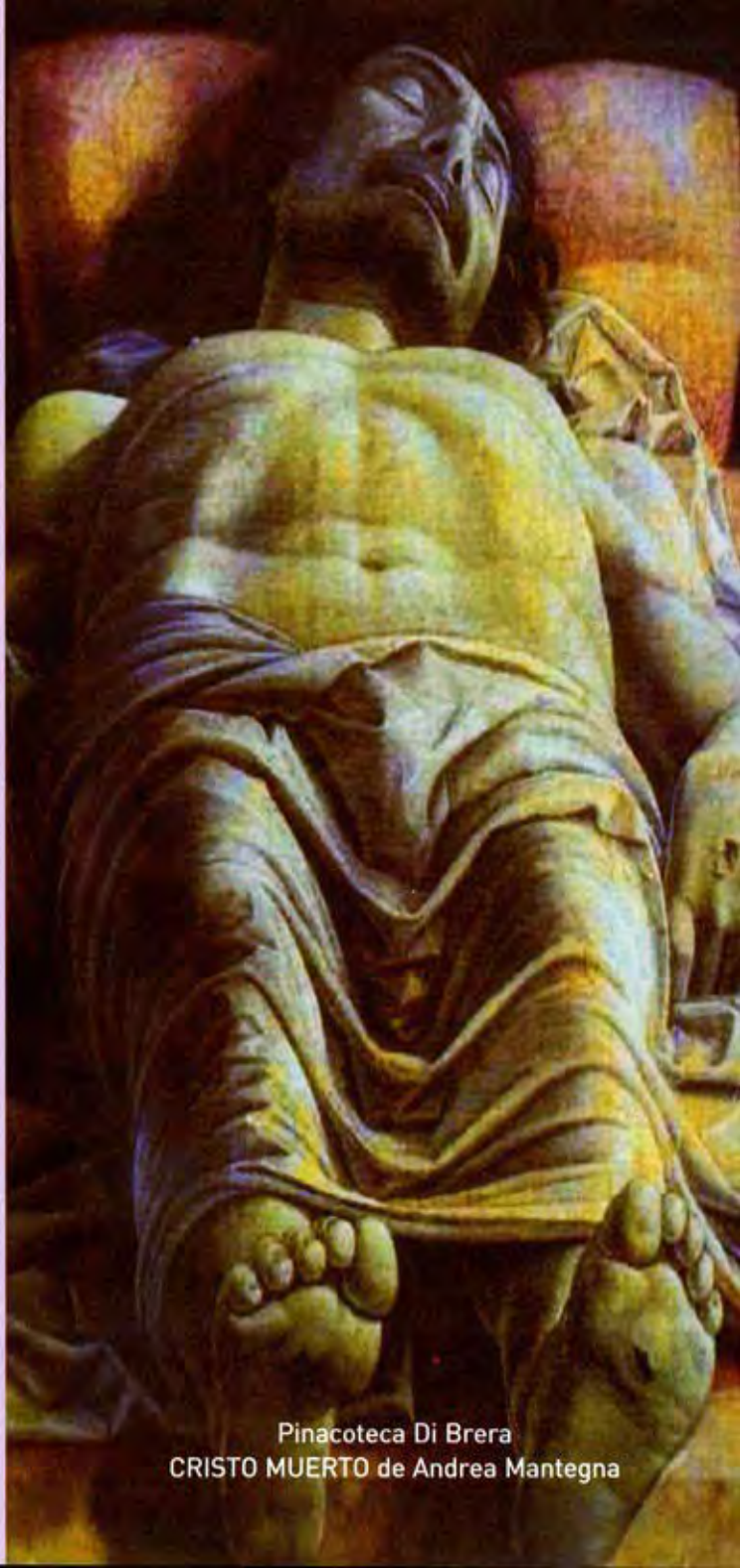
Reposa el *Cristo morto* de Mantegna entre ombres i llenços i un sol anèmic. No hi ha però, ningú que el plori: només, sota la llinda de la porta, uns ulls adolescents -l'Andrei en Vània- contemplen, astorats, la serenor del pare. Ha estat absent molts anys sense enyorar-los. Ara ha tornat. No en saben el perquè, tampoc si romandrà amb ells gaire estona. Només que l'endemà se'n van plegats per acampar en una illa.

El viatge és un retorn i una recerca.

Les línies del triangle s'entrecreuen però no es troben mai al punt precís on una llum brillant pugui esborrar el joc d'ombres. Es fa difícil que l'entesa arribi que un estrany vol imposar unes normes. I més si no són fruit d'un tendre afecte, d'uns somnis compartits en la feblesa, d'un poc comprès anhel encoratjat. Millor és deixar que la bastida caigui, que esfondri en la caiguda l'edifici privat de fonaments.

Sobre les fustes d'una barca en runes, reposa el *Cristo morto* de Mantegna.

Lluís Lucero Comas

Pinacoteca Di Brera
CRISTO MUERTO de Andrea Mantegna

Les processons de SETMANA SANTA i la RECRISTIANITZACIÓ DE LA SOCIETAT

Entre les conclusions del Congrés de Confraries, Congregacions i Germandats, celebrat a Girona, exposades per Mn. Teodor Suau en la sessió de clausura, em va cridar especialment l'atenció, la que assenyalava com: "Urgència en l'evangelització de la nostra societat, i compartir amb els altres allò que ens fa feliços." En referència a aquesta qüestió, són les consideracions objecte d'aquest article.

Fa anys, van operar a la Clínica Girona a un alumne de primària del col·legi en el qual treballa. Mentre estava en el llit, va anar a veure'l un altre professor del col·legi. Li va comentar:

- "Ja m'han dit els teus pares que la convalescència ha estat bastant dolorosa, però que t'has queixat molt poc. Ets un valent"

El noi, dirigint els ulls cap al Sant Crist de la paret de davant, va contestar:

- "Ell va patir molt més que jo i tampoc es va queixar"

Per a aquest xaval, la visió del crucificat va donar sentit al seu dolor i el va ajudar a acceptar sense queixa les molèsties de l'operació. Em sembla que l'anècdota pot ser un bon exemple d'algun dels molts aspectes del que poden suposar les

processons de Setmana Santa en la recristianització de la societat. Tots busquem la felicitat. És quelcom inherent a la naturalesa humana. Deia el cèlebre psiquiatra Víctor Frankl que la felicitat no s'aconsegueix quan es busca directament, sinó que és una conseqüència de trobar el sentit a la vida. I per a ell hi havia tres experiències principalment per a descobrir aquest sentit: l'amor a algú - pot ser Jesús-, l'esperit de servei a un ideal i saber-se enfrontar al sofriment inevitable. Per a la mentalitat hedonista predominant en la nostra societat, a la que només importa el "ben estar" i molt poc el "ben ser", el sofriment no té cap sentit. Però com el dolor està en l'entranya de la naturalesa humana i per molt que es vulgui no es pot evitar, s'intenta defugir-lo a través de les múltiples formes d'evasió, com el consumisme, l'alcohol, la droga, el sexe, etc. S'està confo-

nent felicitat amb plaer i el resultat és més buit interior al no trobar sentit a allò que és inevitable. Enfront d'aquesta actitud, les nostres processons són un recordatori de què el sofriment té valor redemptor. També el de cadascú de nosaltres. Per això deia un sant recent: "El dolor si es pot es treu i, si no, s'ofereix".

Però no és aquest l'únic valor de la Setmana Santa. En el 2003 Juan Pau II va escriure la exhortació apostòlica "Ecclesia in Europa" on assenyalava com els mals de la societat occidental del nostre temps, "la pèrdua de la memòria i de l'herència cristiana" i "la fragmentació de l'existència". Quant al primer, és evident que les escenes de la Passió de Crist desfilant pels nostres carrers, poden contribuir a recordar a la societat les arrels cristianes de la nostra història i la nostra cultura. I respecte a la fragmentació de l'existència, es referia el Papa a la doble vida que molts cristians podem dur per la manca de coherència entre la fe que professem i el que realment vivim. Els valors cristians sembla que ja no regeixen una societat en teoria cristiana; els valors que predominen són els de la ideologia de la desvinculació, per a la qual, la màxima felicitat del ser humà -quan no l'única-, és la seva pròpia realització individual per mitjà de la satisfacció dels batecs del desig, sense que cap tradició, religió, norma, compromís personal i, en definitiva, cap vincle que pugui limitar-la. Segons aquesta ideologia tota idea aliena als nostres propis desitjos no és vàlida, i només és positiu el que els satisfà. Per contra, cadascun dels passos de la Setmana Santa és un revulsiu de consciència per a aquesta mentalitat hedonista i de la desvinculació. Així per exemple, el de "L'oració a l'hort de les oliveres" que és la de la Confraria de Sant Isidre i Sant Galdric -que és la meva-, ens recorda que Crist, suant sang, és capaç de dir: "Pare, no em facis beure aquest calze tan amarg. Que es faci però, no pas el que jo vull, sinó el que

tu vols" (Lluc, 22-42) i que per tant, també nosaltres hem de complir la voluntat de Déu encara que no ens agradi, sense intentar acomodar la voluntat de Déu a la nostra, i sense "demandar una religió a la carta", com gràficament ens recordava Mn. Teodor Suau.

També es va ressaltar en el Congrés, com ja hem assenyalat abans, que "hem de transmetre als altres el que ens fa feliços" i tots estem convençuts que no hi ha res que ens faci tan feliços com l'amor. El que ocorre és que s'entén malament. Deia un tetracampió de raillys, que "només s'estima de debò, quan hom es compromet a estimar per a sempre." El veritable amor és gratuït, i requereix la capacitat de compromís i el sacrificar-se per la persona estimada. Totes les escenes de la passió de Jesús, són un bon exemple de què val la pena comprometre's i sofrir per un amor gratuït. I més, quan escenificades en imatges, són un exemple plàstic que afecta a la nostra sensibilitat, la qual cosa té la seva importància en una època, en què, com es va ressaltar en la ponència central del Congrés, s'ha racionalitzat excessivament la fe amb menyspreu del sentiment religiós.

En els primers anys de l'Església, abans fins i tot que es redactessin els Evangelis, el nucli de la predicació dels testimonis de la fe, era la Passió, Mort i Resurrecció del Crist. Ara ens demana el Papa la nostra col·laboració en la nova evangelització del món occidental. Sense necessitat de grans discursos, ni complicades disquisicions, em sembla que hi estem contribuint quan passem els nostres passos pels carrers de Girona cada Setmana Santa.

Frederic Gómez Pardo.
Confraria de Sant Isidre i Sant Galdric.

Què són LES CONFRARIES?

Quina és la funció que han de tenir les confraries a la societat actual, és la pregunta que el II Congrés de Confraries de Catalunya –celebrat a Girona durant l'octubre de 2005- va intentar respondre a partir de la ponència que Mn. Teodor Suau desenvolupà. Però el que intentaré és resumir què són i quin és el seu origen, ja que molta gent aliena a elles, pensa que la seva única finalitat és la de participar a les processons de Setmana Santa.

De les diferents traduccions que podem trobar de la paraula "confraria" la més acceptada és la llatina de "confraternitas", on el seu significat més ampli és el de comunió fraterna, i solidària entre laics. Els codis de dret canònic de 1917 i de 1983 la defineixen de manera més àmplia.

Històricament els orígens de les confraries no acaben de ser gaire clars, però trobem diferents criteris que les classifiquen i les defineixen. Un d'ells és per les característiques dels membres que les funden i componen: oficis, professions, localitats, associacions caritatives i hospitalàries, etc.

Un altre criteri, seria el cronològic. Entre el segle III i el VII trobem agrupacions de fidels amb diferents finalitats, com són l'ajuda als pobres, malalts, necessitats..., que no s'anomenen ni es consideren confraries, però que poden ser l'embrió d'elles.

Durant l'interval del segle VIII al XV neixen con-

fraries sota la protecció de monestirs, però també en sorgeixen d'altres independents a aquests. Del segle XI al XIII es funden aquelles confraries dedicades als sants i verges.

Del segle XIII al XV assistim al moment de màxim esplendor, on trobem que la majoria de cristians de l'època pertanyen a una d'elles. Entre el XV i XVI neixen les confraries de Setmana Santa o de Passió i també les sacramentals. El segle XVI continua essent una època d'expansió i evolució. El segle XVII es caracteritza per l'auge de les confraries dedicades al Natzarè. Del XVIII a la primera meitat del XX es viu un període de diverses crisis provocades, depenent de l'època, pel triomf de les idees de la raó, la supeditació del poder de l'Església a les lleis de l'estat, el temor per part de l'Església i l'Estat a l'influència i la importància adquirida per part de les confraries, la confiscació de béns immobles i econòmics a les mateixes, etc.

A finals de XIX comença un ressorgiment de les confraries que durà fins la dècada dels anys 1930 on es torna a entrar en crisi. A partir del 1940 fins el Concili Vaticà II el sentiment religiós i el nacionalcatolicisme fan revifar amb una gran força a les confraries i les celebracions de la Setmana Santa.

A partir del Concili Vaticà II, per part de certs sectors de l'església, el fenomen de les confraries i les processons, no és vist amb bons ulls, però pel

contrari l'activitat d'aquestes, i les manifestacions religioses de Setmana Santa viuen un moment de màxim esplendor. Però durant el període de la transició de la dictadura a la democràcia, es torna a produir una crisi fruit de la recuperació de les llibertats i de la mala experiència que va suposar el nacionalcatolicisme.

Avui dia, les autoritats polítiques i la ciutadania en general accepten, participen, col·laboren, i valoren l'activitat duta a terme per les confraries. L'Església té una relació molt estreta amb les confraries arribant a col·laborar conjuntament en moltes activitats, i vetllant perquè el sentit religiós no es distorsioni, tenint al seu càrrec la direcció espiritual de les mateixes.

Actualment la barreja de religiositat, tradició, folklore i cultura popular a portat a que el fenomen de les processons es visqui amb un fervor i una acceptació popular impressionant.

Pel que fa als diferents fins de les confraries, atenant a diferents especialistes i al nou Codi, es poden resumir en tres: Una primera al culte diví, o culte públic, una segona a la caritat fraterna i obres de misericòrdia, i una tercera de santificació i perfeccionament espiritual a través de l'oració.

A l'actualitat ens trobem en un moment en el que cal cercar quina és la funció que han d'exercir les confraries. Sobre aquest tema s'està reflexionant des de l'Església i també des de les pròpies confraries. Jo m'atreveixo a apuntar que entre els objectius que cal que tinguin, a part del religiós que el dongo per suposat, està en exercir activitats socials, solidàries i culturals. També caldrà renovar el missatge, i la imatge si volem que s'incorporin les noves generacions i que els joves en el futur rellevin als qui estem en primera línia.

Francesc Cayuela López

President de la Confraria de la Mare de Déu dels Dolors

BIBLIOGRAFIA

- Ramos Guerreira, J.A.
- Pena González, M.A.
- Rodríguez Pascual, F.
La religiosidad popular: Riqueza, discernimiento y retos.
Publicaciones Universidad Pontificia de Salamanca
- Borobio, D.
Hermandades y Cofradías: entre pasado y futuro
Dossier CPL 98
- Maldonado, L.
El Catolicismo Popular
Ed. Verbo Divino

DIVENDRES SANT A GIRONA

Lluís Busquets i Grabulosa

Divendres Sant, la tarda. Sant Feliu ens saluda amb arestes gòtiques i, més enllà, perleja la Catedral de plom, lluint la pedra. (Arribem des d'Olot i em sé prou bé l'entrada.) El Ter reflecteix plàtans a les aigües. La tarda té un deixant de placidesa malgrat un cert renou en els carrers. (Quan jo era petit, un dia com avui —flaire dels Set Dolors i d'imatges tapades—, de fosc, la gent anava a l'ofici de tarda, i fins pregava pels "pèrfids jueus", que el matí els infants estossinàvem ajudant amb molts crits cops de matraques.) La primavera, en canvi, ara es mostra en vestits —colors llampants i bruses mig d'estiu— i en xerrameques de bars i cafès: la passió de Gibson (i de Jesús) és *gore*, com si el *flagel·lari* del romans pogués esdevenir gènere filmic...

Han tancat tots els pàrquings al damunt de l'Onyar. Anem al soterrani, ple com si fossin Fires.

De petit, a Girona, hi passava alguns dies, ja fos Setmana Santa (la primera feia dos cossis de bunyols, ben bé per a mig barril) o pels volts de Tots Sants

El carrilet trigava, potser cap a tres hores.

(La gent anava a Fires amb ànecs als cistells i farcells de castanyes.) En Ramon m'esperava i només aleshores, ja saludats, al carrer Nou, sos pares (botiga de calçat) i la meva padrina,

a la botiga minsa de Rambla Verdaguer, començaven les festes (a mi, almenys, m'ho semblava). La Devesa vessava d'atraccions i firaires i no la veia pas (que en Tintín em perdoni) com *bulevard ardent*, ans un gran Tibidabo. Si s'esqueia diumenge, anàvem al futbol, acabats de dinar, al camp de Vista Alegre; al vespre o havent sopat, em duïen al cinema: al Modern, a l'Ultònia, Albèniz o Gran Via... (Recordo grans estrenes com "Els manaments".) Els dissabtes anàvem a vora el mas Abella, allà a Palau Sacosta, amb els seus nens petits, —en Narcís i en Ramon—: dúiem una pilota i passàvem la tarda. (Parlo dels anys cinquanta. Calia no fer nosa a la minsa botiga de Rambla Verdaguer; allà, la padrineteta hi venia de tot: terrissa, ous, refrescos, patates, col-i-flor, litres d'oli, llegums —la Maria cuinava—, olives a granel, bacallà o arangades i, sobretot, records.) Si era Setmana Santa, la Maria es mudava, i anàvem tots plegats a veure "Monuments" per saber quina església millor ornava el Santíssim amb les palmes de Rams i les flors primerenques.

Aquest divendres Sant els parents ens esperen, a nosaltres i al nen. Encara que fem tard, hi compten amatents. Sento olor de bunyols com quaranta anys enrera. (La padrina, pobreta: mai dels mais em fallà el seu tortell de Rams fins que ja era ganàpia! Quan la comunió, es va presentar a Olot amb rellotges i anells: "Tria el que vulguis noi, perquè un dia és un dia!" I vaig triar un anell!). Tot és u i canvia: la padrineteta és morta, la botiga llogada, en Ramon jubilat i la Maria, pobra, té els genolls tan reumàtics que sols surt per la Missa. Els seus fills se la campen. En Lluç ara és com eren en Narcís i en Ramon quan jo jugava amb ells. (Recordo una vegada que els vaig trencar un cavall

de cartró i quatre rodes. Galifardeu com era, vaig voler-hi pujar... Em va saber molt greu!)
 "Si us afanyeu un xic, hi arribareu encara...", insisteix la Maria. (Vol que el nen pugui veure, ans de la processó del Sant Enterrament, el canvi de pendó que solen fer els manaies.)
 Sortim per Albareda, passem per Ciutadans i pugem per la Força. De camí, tiro fotos. Som al Museu d'Història. "Aquí, sabeu?, hi havia l'Institut on el pare s'examinà d'ingrés per fer el batxillerat", faig al nen i a la mare, cicerone amateur. (L'edifici era llòbrec. En una aula hi havia una boa gegant de tres o quatre metres, a frec a frec del sostre, ferotgia empolsada. Hi anàvem amb corbata i suàvem de veres en la calda de juny.)

La catedral, senyera, sobre els graons de pedra, reganya la façana, restaurada de poc. Sota l'escalinata, els passos s'alineen tot esperant la fosca per a la processó: els Rams, l'Eucaristia, l'hort de Getsemani, Ecce homo, Caiguda, la trobada amb la Verge, mercè de la Verònica, l'Agonia de Crist, la Puríssima Sang, Mort del Crucificat, el sant Davallament, la Verge dels Dolors travessada d'espases, el Sant Sepulcre mut...
 "Who's that?", sento al darrera. (La gent, emboscada, ho filma tot debades, sense saber què mira.)

Anem fins a Sant Lluç, on a l'altri es vesteixen homes amb vesta grisa i cucurulla al cap, cinyell negre, guants blancs i capa ben vermella. (És just el que volia, perquè el nen pugui veure que sota cada "papu", hi ha persones com ell! S'ho mira atentament, els ulls com unes taronges.)
 L'agafo de la mà i entrem dins de l'església. Els homes, a dotzenes, es van posant disfresses de l'exèrcit romà: *potentiors* i *équites*, *banderes*, soldats rasos... (Són els *manaies* cèlebres)

Quan jo era petit els esperava insomne obrir la processó, encara que eren menys...
 Es van posant arnesos, avui del tot lluents: els plastrons i espatlles, daurades i brillants damunt de les samarres, els brians i les mitges...
 Uns es corden sandàlies, d'altres es proven cascs, orelleres o punts. Encara, finalment, uns revisen cimeres —raspalls girats amunt— a dalt de tot l'elm. Les llances s'amunteguen a frec de les columnes i els escuts en els bancs. (En Lluç, des dels quatre anys, s'ho mira tot, atònit, amb els ulls fora d'òrbites, i a mi em deixa content perquè veure'ls així, serà desterrar pors.)

Sortim ans no ens ho diguin i enfilem les muralles darrera de la Seu, entre jardins i escales, per la banda de fora del que és claustre romànic. Quan la torre carrada —dita de Carlemany— apareix als meus ulls, no puc deixar de fer el lligam que faig sempre: Bertrana i *Josafat!* (Els teuladets que es veuen de dalt de la muralla, a davant dels triforis per la banda de fora, eren els que passava el pobre campaner seduit per Fineta!) Algú explica rondalles de la bruixa encantada en gàrgola de pedra. (Imagino el tapis de la Creació i voldria saber què té de cabalístic!)
 Pel jardí dels francesos donem la volta a l'absis. La plaça dels Apòstols, curulla de gentada. La Seu. L'escalinata. En Lluç no se'n fa comptes: "Pare, com som a dalt sense pujar l'escala?"

"Estàs cansat, fill meu?" "Gens ni una mica, mare."
 Baixem l'escalinata i anem a Sant Feliu, vora la portalada. Arribar i, oh sorpresa!, els cavalls són allà, els cavalls romans, esvelts i blancs, "grossíssims", per als ulls del meu fill, muntats per capitosts amb la capa vermella. No es pot passar de gent i en Ramon recomana que anem a prendre lloc al baixador proper,

on les Ballesteries toca am els Calderers.
 (Quins noms tan escaients per recular tants segles!)
 No triguen a baixar escamots de manaies
 la llança al rest, formació perfecta,
 marcant un pas potent i acompassat tots ells,
 a toc de timbalers i trompetes o flauts,
 darrera els estendards brandats per cavallers.
 (Sí no els haguéssim vist, farien mitja por...)
 Esbalaït, corprès, en Lluç no perd detall.
 Quant ja han passat, demana: "Els tornarem a veure?"
 "Havent sopat, fill meu. Obren la processó..."
 El pare, de petit, mai dels mai se'ls perdia..."
 "Doncs ara què farem?" "T'agradaria veure
 un pont damunt del riu per on passen els trens?"
 "Hauriem de tornar", fa la mare, amatent;
 hem caminat moltíssim". "Doncs jo no estic cansat",
 s'avança el nen de sobte, quan tan sovint es queixa.

Anem al Pont de Ferro i voregem el riu
 —Passeig de Canalejas—, i el tornem a passar,
 just per la Cort Reial. M'avanço una miqueta:
 a la Fontana d'Or entro a veure la mostra
 del barroc que s'hi exposa. Només d'entrar ja em sobta
 el Greco que és d'Olot! Quin aplec més perfecte
 de llums i harmonies! Hi romanc massa estona
 i els meus ja són a casa: la Maria ha parat
 taula on no falta res. (I fariem només
 un simple pa amb tomàquet!) Sopem sense cap pressa,
 i la fem petar una estona: cal fer un xic de temps.

II

El pis té el privilegi de donar per darrera
 al carrer Albareda —davant el Sagrat Cor—
 i, a Rambla Verdguer, per la part del davant:
 des del balcó es domina de Plaça Catalunya
 fins ben bé Pont de Pedra, on la Rambla comença.
 Dominem els carrers. Veurem la processó
 pel davant i el darrera. Tanmateix la Maria
 avui vol fer un esforç i baixar les escalés:
 "Si anem a Sant Francesc, el nen podrà admirar

com el manaies fan estrelles i dibuixos.
 Us caldrà paciència i ajudar-me a baixar!
 Abriguem-nos un xic perquè encara fa fred!"

Anem, doncs, on abans mercadejaven gra,
 amb la bufanda al coll (en Ramon porta boina)
 i els anoracs posats. I ho encerta de ple:
 davant per davant nostre, els manaies dibuixen
 encreuaments i estrelles, tot tipus de figures.
 (El nen els té a tocar: a mig pam dels seus ulls.)
 Ressonen els tambors i les llances a terra,
 a un compàs molt més lent que el ritme de la tarda.
 (El nen, els ulls brillants, ja no sap on mirar.)
 Després, la processó: el porrer, i els confreres:
 les vestes blanc-i-blaves de Jesús amb els nens,
 la jornada de Rams. I la banda de música.
 I els de Sant Honorat, ben negres i vermells
 a frec dels Sant Sopar. I els dels dos sant pagesos,
 Isidre i Galderic, amb l'Oració de l'hort,
 de color negre i verd. I els que ja hem vist vestir-se,
 de gris i de vermell, que arrossequen dos passos,
 la flagel·lació (un fet que avui és *gore*
 —ho he sentit a la tarda— i és que la Passió
 es miri com es miri, políticament és
 un fet massa incorrecte que encara escandalitza)
 i una de les caigudes de camí del Calvari.

(Jo he fet el Via-Crucis a Sant Francesc d'Olot,
 i a Jerusalem, però enlloc com a Roma,
 a frec del Colosseu, on ara mateix, ara,
 el du fer un pobre home, envellit, sofrint Parkinson,
 que afegeix un dolor, que és seu, de ningú altre,
 per molt Papa que sigui, al dolor de la Creu
 capaç de redimir-nos! Com voleu explicar
 aquest pregon misteri com si fos un gènere
 propi de cineastes? Els confreres d'avui,
 aquí o Andalusia, per molt que s'emborratxin,
 amb passos al carrer, amaguen un miracle...
 Igual que tant de mites de l'Escritura sacra
 roents veritats velen que hem de transparentar...)

"I per què van descalços?", m'interroga el meu fill.
 [Què voleu que respongui? Que són banaus de cap,
 masoquites de l'ànima que gaudeixen sofrint?]
 "fill meu, ho van prometre... Van demanar un favor,
 ells va ser concedit i, complint, s'aconsolen..."

La processó ha seguit: confreres del Silenci,
 tota la vesta groga, amb el pas de la Verge
 que retroba el seu Fill. Els de la Santa Faç,
 amb vesta blava i blanca i el pas de la Verònica.
 I els de la Passió, Jesús agonitzant.
 La banda musical entona un plany de notes,
 I els de la Sang, vermells, amb la Creu d'Impropis.
 I els de Passió i Mort, amb el Crucificat,
 blau fosc, cinzel negre. Segueixen els confreres
 del Sant Davallament, blau-negres i daurats.
 I els de la Dolorosa, verd-fosc i ben negres.
 De nou música trista, que un jorn composà Bach.
 I arriba el Sant Sepulcre, groc i negre les vestes,
 amb guàrdies molt semblants als que hi ha al Vaticà.
 Sense dir res de res, en Ramon es descofà
 de la boina que porta. I per tot el carrer
 es fa un silenci greu, només adolorit
 pel retronys de timbals, i els cops de la llança a terra,
 carrers enllà d'enllà. En Ramon xiuxieja:
 "Ara els manaiés formen davant la Catedral,
 un a cada esglaó, i surt el senyor Bisbe
 a resar un Parnostre per rebre el Sant Sepulcre".
 Un bell final, a fe.

Però en Lluc ja badalla
 Ens hem d'acomiar: "Moltes gràcies de tot".
 "Gràcies d'haver vingut" Comiat i petons.

III

Anem a agafar el cotxe. La nit és estelada,
 tot retornant a Olot. En Lluc xerra i no para
 amb el cervell curull de tantes coses noves
 pels seus tendres quatre anys i tot són qüestions:
 la mare li respon cada pregunta feta
 fins que ja no pot més i roman adormit.

Al nostre cervell dur li costa molt de creure
 que una nit com aquesta els cels es commogueren
 perquè un home com d'altres, a penes enterrat,
 la mort va poder vèncer. Cada Divendres Sant
 du al Dissabte de Glòria: vet aquí el gran escàndol!
 [Molt més que el film de moda amb sang perturbadora,
 com si allà, al *flagelàrium* —que era un lloc de turments
 indignes, terrorífics—, hi donessin bombons!]
 D'escàndol n'hi ha un de sol: la resurrecció!
 I si ressuscità, ens agermana amb Ell,
 i ens cedeix la victòria enllà de la condemna
 a ser sols past de cucs! Molt més i tot, encara:
 la Creu dona sentit al dolor d'aquest món,
 fins al menys explicable, el que ara mateix passa
 l'ancià Joan Pau davant el Colosseu,
 unint el seu dolor al dels nostres ancestres,
 màrtirs a cops d'espasa, en un llit d'hospital,
 famolencs qui sap on o ferits a una guerra,
 amb un càncer a sobre o menjats pels lleons
 amb el cor destrossat o amb la sida a la pell.
 Tot el dolor del Trueta, tot el mal d'aquest món
 prenen tot el sentit aquest Divendres Sant
 perquè aquest concelebra la crucifixió!

Com voleu que això ens càpiga al magí dels humans?
 Per molt que cerquem sempre el sentit del dolor,
 ai las!, la Creu repugna. Si admetéssim la gesta,
 també caldria admetre que Jesús era Déu,
 que morí per nosaltres rescabulant els deutes
 perquè, Déu, a la fi, ens vetlla provident...
 Això seria massa! Val més un xic d'escarni:
 "Si el més allà existís, no seria cap Caixa
 amb pagaments i deutes!" "Calia pagar... què?"
 "Romanços de teòlegs!" "Qui ho va escampar primer
 això que ens fastigueja, veure un cadàver viu?"
 "Quatre dones beneïtes? Els deixebles del Mestre,
 incapaçs d'admetre aquell final d'escarni,
 decretat per Pilat? Potser varen ser ells
 a furtar-ne el cadàver..."

(Que no, que Ponç Pilat

va manar posar guàrdies —justament, els manaies!—
davant la sepultura! Pilat ens va ben fotre
els racionalistes!)

"I quina dèria aquella
després de la tragèdia de dir que el veien viu
seguidors i deixebles!" "I si fos una guatlla?"
L'Església encara ho creu i aquesta processó
és digne d'una fe que s'encarna en un poble.
[Sota les vestimentes i l'excés de folklore,
fins i tot, si voleu, sota de massa màscares,
hi ha veritats punyents, històries que trasbalsen.]

La nit és estelada i, sota el seu silenci,
tot desfent un viatge de camí conegut
n'enceto tot un altre que furga tots els homes
perquè el desconeixem. [Volta creure igual
de quan era un infant i aixeco els ulls enlaire
com fent una pregària.] No compta tan el fet
—que trenca la raó— sinó aquesta creença
de la qual som hereus.

[Voldria aquesta herència,
si la fe m'abandona!]

Quan arribem a casa,
a la volta del cel, tots els estels rutilen.
Em poso en Lluç a coll per treure'l del vehicle.
[La mare se l'emporta amunt, fins al seu llit.]
La fe deu ser anar a coll d'uns pares que t'estimen
tan segur i refiat que et deixes dur on ells volen.
Deu ser un do ben senzill. Com baixar unes escales
per escoltar uns parents sense pensar en l'artrosi
o descobrir-se el cap per convenciments íntims
que et salven fins del fred cada Divendres Sant.

La nit em fa alçar els ulls als estels refulgents.

Olòtia, primavera 04-hivern 05

Centre d'Estudis de la **Setmana Santa**
CIRONA

SERVEI ESTACIÓ

Bricolatge - Decoració
Indústria - Llar

Sèquia, 20 (cantonada Jaume I)
17001 GIRONA
Tel. 972 20 40 62 - Fax 972 20 55 22

COMA

JOIERIA - RELLOTGERIA

ZENITH

Swiss watchmakers since 1865

MONT
BLANC

SANDOZ

c/ Nou, 27 - Sant Francesc, 28
Tel. 972 21 68 21 - GIRONA
c/ Sta. Eugènia, 26 - Tel. 972 20 32 48

Família

ALBERCH-SITJES

Família

OLIVES-ALBERCH

B
a Vitrell
Restaurant

Tel. 972 91 07 41

Ave. Sant Mercè 100

Aportació del CENTRE D'ESTUDIS DE SETMANA SANTA

El passat dia vuit d'octubre, fou presentada una ponència en el Congrés de Confraries que tractava sobre: "El balanç i les perspectives del Centre d'Estudis de la Setmana Santa". Aquella fou una gran oportunitat per explicar de manera planera quina tasca porta feta el Centre d'Estudis i quins objectius cal prioritzar en un futur. Sembla que en altres indrets, fora de Girona, ha despertat cert interès el CESS. Tanmateix ja ha sortit publicat un primer treball de Pep Vila. Es tracta d'un estudi sobre dos impresos facsímils de la passió catalana del segle XVIII (Vic, 1773 i Manresa, 1798). Aquest llibre es troba a disposició de qui el vulgui a la botiga de la Junta de Confraries. Amb la publicació de l'esmentat llibre es vol marcar un punt d'inflexió que separi el final d'un primer període per entrar en un segon que fora ja de consolidació. De fet, el passat mes de desembre, es varen complir tres anys de la creació del Centre d'Estudis de la Setmana Santa. És desig de les persones que condueixen el CESS obrir un segon període 2005 - 2008 amb millors resultats.

La Junta de Confraries té la intenció de mantenir una secció en el programa de la Junta a fi i efecte de publicar articles profitosos com els d'enquany. No obstant això, cal que el CESS s'obri a noves iniciatives, com ara atreure nous col·laboradors més joves, per exemple alumnes de secundària o estudiants preuniversitaris per tal de realitzar estudis i/o treballs. També es podrien becar o subvencionar treballs per animar els investigadors i així fer possible la publicació d'estudis que tractin sobre Setmana Santa, sobre confraries o religiositat popular. Seria bo cercar espais propis del CESS en l'àmbit de les noves tecnologies en els que es pogués facilitar i donar accés a l'edició electrònica dels estudis realitzats. Així mateix es podria constituir un portal temàtic o un banc de dades, no només del que particularment es treballi sinó que abarqués temes generals referits a la Setmana Santa d'aquí i d'arreu, per tal de poder ampliar l'horitzó de coneixements del tema. A més a més, valdria la pena implicar més les institucions en els projectes propis de mecenatge i de suport econòmic a favor dels estudis que promogui o editi el CESS.

Des del CESS cal animar els estudiosos de les confraries per a què descobreixin el seu passat i el seu present i de pas els permeti homenatjar aquelles persones que, com el Sr. Joaquim Pla i Dalmau han integrat les confraries i les processons de Setmana Santa dintre de la seva pròpia vida.

Ramon Muntada i Artiles
Vocal de la JdC i Director del CESS

RIBUGENT
marroquineria

c/ Sta. Clara, 40 - Tel. 972 20 33 83
17001 GIRONA

RESTAURACIÓ DE METALLS
JOAN ENSESA I ROURA
Ctra. Sant Feliu, 11 - 17004 GIRONA
Tel. 972 20 30 32 - Mòbil: 699 97 72 66

El Casal del Pernil

MENÚ ESPECIAL SETMANA SANTA

Força, 15 - Tel. 972 20 50 10
17004 GIRONA

TOT EN REPARACIONS

- material esportiu
- material ortopèdic
- tendes de càmping
- tapisseria
- marroquineria
- roba i complements

el repunt

ACCESSORIS EN VENDA
COMANDAMENTS GARATGE

tot en reparacions

c/ Canonge Dorca, 47 - 17001 GIRONA
(Cantonada Güeli) Zona Devesa
Tel./Fax 972 20 03 06

MODELAUTO

RECANVIS D'OCASIÓ

VEHICLES D'OCASIÓ

Ctra Sant Feliu, Km 5 - 17242 QUART (Girona)
Tel. 972 46 92 13 (3 línies) Fax 972 46 80 63

- TOTES LES MARQUES NACIONALS I IMPORTADES
- COMPRAVENDA D'AUTOMÒBILS

Servei Assistència
Tècnica Oficial

- MOULINEX
- BRAUN
- UFESA
- PANASONIC
- FAGOR
- TAURUS
- MINIMOKA
- DAIKIN
- S&P

Venda i instal·lació:
Aire condicionat
Bomba de calor

c/ Pascual i Prats, 8 baixos
Tel./Fax 972 20 66 96 - 17004 GIRONA

ONS DE L'ESCALINATA MONUMENTAL DE LA CATEDRAL DE GIRONA

on el suc hi esdevé nectar

l'arc

Placa de la Catedral, 4
Tel. (972) 20 30 87
17004 GIRONA

DAVANT EL PRIMER DELS 90 GRADUATS

TENIM UNA CATEDRAL AL PATI

Ctra. Sant Feliu, 22
Tel. 972 213 816 - Fax 972 220 221
17004 GIRONA
www.cristalleriesgirona.com
info@cristalleriesgirona.com

SANT PIUS X, primer Papa Gran Mestre de l'Orde del Sant Sepulcre de Jerusalem

Les ordes militars són institucions religioses creades a partir del segle XI per a la defensa dels pelegrins que anaven a Terra Santa. Els seus membres tenien la doble condició de monjos i soldats. La seva regla comportava l'acceptació dels vots de pobresa, obediència i castedat, més un quart vot de lluitar en guerra santa contra els infidels. Foren acollides per l'Església a partir de començos del segle XII.

L'Orde del Sant Sepulcre de Jerusalem neix com a branca militar dels canonges i canongesses responsables de la custòdia i culte del Sepulcre de Crist, des de la conquesta de Jerusalem per Godofred de Buillon, a les darreries del segle XI. El seu origen és de caràcter religiós. Per aquesta circumstància els seus lligams amb l'Església sempre han estat patents i actius, de manera que els sobirans pontífexs han afavorit l'Orde amb nombrosos privilegis en reconeixença de la seva activitat en favor de Palestina.

Des de 1847, any de la reconstitució del Patriarcat Llatí de Jerusalem i de la reorganització de l'Orde Eqüestre del Sant Sepulcre de Jerusalem fins el dia d'avui, han tingut lloc varies intervencions, per part dels romans pontífexs i dels dicasteris de la Cúria romana a favor de l'Orde, que constitueixen bona part la base del seu patrimoni jurídic. Entre aquests documents

s'en troben alguns de gran relleu, com la Carta *Quam multa* que es pot qualificar com a dret constitucional de l'Orde Eqüestre del Sant Sepulcre de Jerusalem, puix el seu origen pontífex defineix la fesomia jurídica de l'Orde, és a dir la seva naturalesa i la seva funció. L'Orde del Sant Sepulcre, des d'aquest moment rep la missió específica de treballar pel manteniment de les obres pastorals i socials del Patriarcat a Palestina.

Un primer pas de reforma fou d'iniciativa del beat Pius IX (1847-1868), seguit de l'acció de Lleó XIII (1888-1906). El papa Pius X fou sens dubte un pontífex d'excel·lent talla moral, no solament degut a les seves qualitats de santedat que l'exornaren fins a l'elevació als altars. La seva figura és especialment venerada pels membres de l'Orde del Sant Sepulcre de Jerusalem, puix fou el primer d'una sèrie de papes que ostentaren el càrrec de Gran Mestre. També, per aquest motiu és el primer sant de l'Orde.

El papa Pius X, amb la Carta *Quam multa*, de 3 de maig de 1907, dirigida al Patriarca Llatí de Jerusalem, monsenyor Filippo Maria Camassei, emprèn una reforma de l'Orde del Sant Sepulcre de Jerusalem en la mateixa línia que va realitzar Pius IX amb el Breu *Cum multa sapienter*, de 24 de gener de 1868.

Mons. Camassei (1906-1919), quart patriarca llatí de Jerusalem després de la reconstitució del Patriarcat, hagué d'afrontar una crisi de l'Orde motivada pel diürn temps *sede vacante* del Patriarcat, de 24 de gener de 1905 a 6 de desembre de 1906. En aquest espai de temps es produïren algunes tensions sobre l'activitat i existència de la mateixa Orde. El nou patriarca i el mateix papa Pius X aconseguiren superar aquestes tensions per medi de la Carta que ja hem citat, conferint a l'Orde el reconeixement pontifici en un moment històric delicat, -la primera guerra mundial i el nou mapa de l'Orient Mitjà que en resultà, d'entre d'altres-, juntament amb la confirmació de privilegis concedits en temps passats.

En la seva Carta, el pontífex, a fàisó de premissa, declara la gran benevolència que té, tant per la persona del Patriarca com per l'Orde del Sant Sepulcre. Aquest afecte ve motivat pels serveis i mèrits adquirits per l'Orde envers l'Església i els vincles que sempre ha mantingut amb el Romà Pontífex.

El record d'aquests mèrits impulsa el papa a seguir els passos dels seus antecessors que han mirat l'Orde amb especial afecte, es proposa engrandir-lo en bé de l'Església i de la societat.

La reforma de l'Orde es realitza mitjançant els següents punts, alguns dels quals es revelen com a noves concessions, altres constitueixen elements recuperats, altres que venen a ser aclariments de concessions pontificies de temps passats.

Com a primera concessió, el papa permet que els membres de l'Orde puguin adornar la venera pròpia amb el trofeu militar, que s'haurà de

col·locar a la part superior, de forma que d'aquest en pengi la creu pròpia de l'Orde.

Una determinació transcendental la constitueix el fet que Pius X, en la mateixa carta, reserva exclusivament a la persona del Romà Pontífex el Gran Magisteri de l'Orde. Amb aital disposició l'Orde de Cavalleria del Sant Sepulcre de Jerusalem es converteix en Pontificia en sentit estricte, puix s'introdueix la col·lació directa per part del Sobirà Pontífex als nous membres que ingressen a l'Orde.

D'aquesta manera queda concretat el que ja establia el Breu *Nulla celebrior* on el papa restaurava a Jerusalem la jurisdicció de Patriarca Llatí de Jerusalem. De fet, en dit Breu s'estableix que la facultat d'atorgar la dignitat equestre, que es concedeix al Patriarca Llatí de Jerusalem aquest el rep per delegació i en nom de la Santa Seu que té la suprema direcció de l'Orde. Així doncs, el Gran Magisteri queda reservat a la Santa Seu.

En la mateixa Carta esmentada *Quam multa* El papa Pius X estableix que el patriarca llatí de Jerusalem conservi, transitòriament, el poder nomenar amb autoritat pontificia els cavallers, cosa que, des de 1847, constituïa la seva principal funció en relació amb l'Orde. En el mateix document, el Papa confirma també les tres categories de cavallers que anteriorment havia establert Pius IX, és a dir, cavallers Gran Creu; Comanadors i cavallers sense especial denominació.

El Pontífex, considerant la difusió de l'Orde a diversos països per obra de monsenyor Vincenzo Bracco (1873-1889) i de monsenyor Luigi Piavi ([1889-1905] antecessors de monsenyor Camassei, crea la figura del Lloctinent a fi de

coordinar els afers i la gestió de l'Orde en cada regió en nom i representació del Gran Magisteri.

Finalment, en previsió de possibles perturbacions per a l'Orde, per causa d'una eventual *sede vacante* del patriarcat de Jerusalem, el Papa estableix que, durant la seu vacant, el cavaller que a Roma té la representació del patriarca s'encarregui de gestionar tots els afers de l'Orde sota la responsabilitat del cardenal Secretari d'Estat.

La reforma aprovada per la Carta de Pius X ha de relacionar-se amb les instruccions de la Secretaria d'Estat de 1907 al patriarca llatí de Jerusalem, on es detallen, entre altres coses, les característiques de les condecoracions pròpies de dels diferents graus de l'Orde, especialment al grau de Comanador amb Placa i la supressió del requisit de noblesa de naixement per ingressar a l'Orde: tota persona ben mereixent pot ésser membre de la institució. La reforma de Pius X tindrà aplicació addicional en els Estatuts dels Capitols de l'Orde del Sant Sepulcre, publicats l'1 de novembre de 1911 pel patriarca mons.

Camassei, en qualitat de Lloctinent de l'Orde.

Pius XI va unir l'Orde del Sant Sepulcre a l'Obra de la Preservació de la Fe a Palestina. Successivament Pius XII, el 1940, donà a l'Orde un Cardenal de la S. R. Església com a Patró que fou el cardenal Eugeni Tisserant. El 14 de setembre de 1949 instituï un cardenal com a Gran Mestre de l'Orde confiant-li el govern de la mateixa i fixant la seu central de l'Orde del Sant Sepulcre de Jerusalem a Roma. Actualment el Gran Mestre és el Cardenal Carlo Furno i Gran Prior Sa Beatitud Sabbah Michael, Patriarca de Jerusalem dels Llatins. El beat Joan XXIII, amb Breu de 8 de desembre de 1962, aprova la posta al dia dels Estatuts. Pau VI, en data de 8 de juliol de 1977 concedia la seva Sobirana aprovació al nou Estatut.

Finalment, amb Breu de 16 de gener de 1994, SS el papa Joan Pau II confirmava, com a Patrona de l'Orde, la Benaurada Verge Maria, Reina de Palestina.

Gabriel Roura i Güibas

Cavaller de l'Orde del Sant Sepulcre de Jerusalem.

DIUMENGE DE RAMS BENEDICCIÓ I PROCESSÓ

El diumenge de Rams constitueix el veritable pòrtic de la Setmana Santa. Després de la febril activitat viscuda el dia abans en el mercat del Ram, la ciutat es submergeix en els dies sants que han d'acabar en el tridu Pascual.

A primera hora del matí ja començava el moviment pels carrers de la ciutat. La mainada amb llurs millors gales anaven a les esglésies de la ciutat a beneir les palmes o els rams de llor per commemorar l'entrada triomfal de Jesús de Natzaret a la ciutat santa de Jerusalem. Destaca Gibert en el seu llibre sobre Girona, que la mainada tenia per costum passar per casa dels padrins els quals penjaven al ram o a la palma rosquilles, fruites del temps i rosaris. Aquest costum amb els anys aniria canviant per convertir-se en rosaris de sucres i altres llatinadures. La cerimònia a la Seu començava a dos quarts de deu del matí amb una nodrida assistència de mainada. També hi acostumaven a anar els hospitalers per beneir el llor que després serviria per adobar els plats que servirien en els seus establiments.

El Bisbe seia al presbiteri de cara al poble començava l'acte litúrgic, que segons el mateix Gibert tenia una estructura externa molt semblant a la missa, sense l'eucaristia, però amb introit, gradual, evangeli, prefaci i sanctus. Després de la solemne benedicció repartia palmes als capitulars i a la corporació municipal, i

rams de llor al clergat. A continuació començava la processó que sortia del presbiteri, encapçalada pel porrer precedint la Creu coberta de morat i guarnida amb fulles de palma. La processó es dirigia cap el claustre, la porta del qual es tancava des de dins, mentre la Capella cantava una composició del segle XVI. Acabada la volta al claustre i a l'estar la porta tancada el portant de la Creu hi donava tres cops, al temps que la mainada repicant les lloses amb els palmes mentre cridaven:

Obriu, obriu,
Obriu que volem entrar,
El gall, el gall,
El gall de la passió.

Seguidament el seguici entrava a la Seu donant tota la volta al cor, i arribant al presbiteri el porter major recollia les palmes de l'alcalde i dels regidors, per començar l'ofici en el que es cantava la passió segons San Mateu, cantada fins a les darreries del segle XV per un sol xantre, i fou el bisbe Margarit qui va introduir el cant de tres xantres. En començar el cant el porter darrer recollia les palmes del banc i les tornava a repartir als regidors i a l'alcalde els quals el seguien dempeus.

Posteriorment la processó va canviar el seu itinerari, sortint per la porta principal de la Seu, baixant per l'escalinata i entrant a la Seu novament per la porta dels Apòstols.

El cerimonial de la benedicció dels rams ha variat relativament poc al llarg dels anys, adaptant-se a les reformes litúrgiques que han esdevingut en el temps, sobretot la produïda després del Concili. També recorda Josep Grahit i Grau en el pregó de la Setmana Santa de l'any 1957, que en temps molt més recents quan la processó sortia al claustre i s'havien tancat les portes del mateix, quan la comitiva volia tornar a entrar, la capella de música a quatre veus i acompanyada de violoncel repetia tres vegades una peça musical del segle XVI que omplia el cor de tendresa.

En altres temps quan la processó arribava a les portes de la Seu, aquestes es trobaven tancades com es costum, i una part del cor estava dins el temple i després d'un diàleg musical entre els que es trobaven a fora i els de dins, el diaca amb la base de la creu, trucava per tres vegades a la porta i aquesta s'obria de bat a bat per entrar la processó.

El lloc de la benedicció ha canviat algunes vegades, i en conseqüència també el recorregut de la processó, especialment a la segona meitat del segle passat. Primitivament es feia com hem dit des del presbiteri i la processó feia el seu recorregut pel claustre. Després es va fer sortir la processó per la porta principal per tornar per la porta dels Apòstols. Al cap d'uns anys, com ens recordava el Sr. Enric Mirambell en un article publicat al Diari de Girona del 5 d'abril de 1987, es celebrà la benedicció davant la porta principal amb tota l'escalinata plena de gent. L'any 1962 es trasllada la benedicció a la escales de Sant Domènec, fins l'any 1965 que es va tornar a fer la benedicció a la Catedral. L'any 1970 es va fer al passeig arqueològic, i d'aquesta manera el recorregut de la processó s'allargava considerablement. Darrerament es fa la benedicció a la porta dels Apòstols.

L'assistència a la processó ha canviat molt en el

transcurs dels anys, havent tingut entre els anys 45 i 60 un gran esplendor, amb l'assistència dels seminaristes, que en aquells anys eren molt nombrosos, amb la faixa corresponent segons el nivell que cursessin i els teòlegs amb roquet i portaven una branqueta de llor. La seva veu donava molta escalfor als cants propis de la jornada, com ara el *Pueri hebreorum*, el *Gloria Laus* o l'*Hossana Fillio David*. Presidia el Sr. Bisbe acompanyat per les dignitats capitulars, acompanyat dels canonges, beneficiats, familiars i patges. També hi participava la corporació municipal amb els vestits propis que els marcava el protocol municipal, que segons el calendari que va donar a conèixer el Sr. Mirambell corresponent a l'any 1961, consistia en frac, armilla blanca corbati blanc, guants blancs, barret de copa, medalla gran dels setges, espasí, bastó de comandament l'alcalde i tinents d'alcalde.

Joaquim Alegret Taulé

Junta de Confraries de Girona

Noves dades sobre la presència d'armats a la Processó del **DIVENDRES SANT [1723]**

L'any 1990 Joaquim Alegret i Santiago Pérez en el seu llibre *Els manaies de Girona (1751-1990)*, editat aquell any per l'Ajuntament de Girona amb motiu de la celebració del seu cinquantenari, exposaven en traçar la història d'aquesta confraria, que en el seguici processional de 1751, els manaies ja feien acte de presència a les processons gironines de Setmana Santa. La data de 1751, que pertany a un apunt del llibre de comptes, fou extreta de la consulta d'un treball sobre *La Real Cofradía de la Purísima Sangre de Nuestro Señor Jesucristo*, publicat en el programa homònim de l'any 1952, redactat per l'estudiós Josep Grahit i Grau el qual es limita a dir, sense documentar-ho, el següent: «la cohorte romana [Manaies] por primera vez abrió la marcha del séquito religioso en 1751». Copiat de l'esmentat article sense paginar (aquest fet va ser investigat i documentat pels autors esmentats, en el llibre de comptes de *La Real Cofradía de la Purísima Sangre de Nuestro Señor Jesucristo*, que es troba a l'arxiu diocesà, on figura el pagament realitzat al capità *manaya*).

Fa uns mesos, mentre preniem apunts dels llibres de secretariat de l'església de Sant Feliu de Girona (1617-1723), conservats a l'Arxiu Diocesà, massa poc explotats en relació amb els que es conserven, de temàtica semblant, de la Catedral de Girona, vam trobar un registre, que ara oferim

a la consideració dels lectors, datat el divendres 6 de març de 1723, vint dies abans de la festivitat de Divendres Sant, ja que aquell any es va escaure un 26 de març, pel qual sabem que un grup d'obrers —gent que tenia al seu càrrec l'administració d'una confraria—, aquesta vegada de la Col·legiata de Sant Feliu de Girona, demanen a un canonge, perquè aquest ho traslladi als altres membres de la Col·legiata, llicència pel tal que un grup d'«armats» puguin anar a la processó del Divendres Sant. Fan constar que aquesta pràctica ja es dona a la processó de Dijous Sant, fet aquest que ens fa pensar que la presència d'una cohort de soldats romans, anomenats aquí "armats", en la desfilada de Setmana Santa era més reculada, encara que no la podem precisar exactament. Ara per ara, amb documents a la mà, podem fer retrocedir la data de la seva presència de 1751 fins 1723, és a dir, vint-i-vuit anys abans de la consignada fins al dia d'avui. Ara per ara tampoc no podem precisar per què primer se'n deien "armats" i més tard "manaies". Aquesta darrera etimologia és més difícil de justificar.

A la fi del segle XVII diverses prohibicions dictades pels bisbes i altres autoritats de l'església, amb una actitud deliberadament censoradora, sens dubte motivades pels criteris dictats que provenien del concili de Trento, entre les quals

destaquem les del bisbe Sever Tomàs Auter (1680), posen molts entrebancs a la celebració d'actes conservats per tradició: processons, cants, viacrucis, cavallets, celebracions religioses multitudinàries quaresmals, representacions escèniques nadalenques i de Setmana Santa, davallaments. També es fixen els horaris processionals, les festes celebrades en ermites i santuaris, etc. Ben segur que els ritus devocionals cristians suspesos, més populars, van tornar a sorgir amb força, en part modificats i arranjats, durant la primera meitat del segle XVIII, una vegada acabada la guerra de Successió.

El text és el següent:

« *Per anar armats a la professó. 6 mars 1723*

Los senyors obrés proposaren a dit canonge Ros y dit senyor ho participà als dits senyors canonges que en dita professó desitjarien fer-hi anar una companya de armats, com los que van a la professó del dijous, y fossem servits dar llicència per això, sinó s'í trobave inconvenient, a la qual propositió no s'í troba reparo, si que tots convinguen que dit(s) armats y anassen» [fol. 222v].

D'altra banda en el text de la consuetud del claver, encarregat de guardar les claus, de Sant Feliu, sense datar, escrita ja amb lletra del segle XVIII, conservada a l'Arxiu Diocesà de Girona, que recull breument, entre moltes altres anotacions, el relat de la preparació de la cerimònia parateatral del davallament de la creu i posterior processó del sant enterrament, en el qual hi desfilava el misteri del Sant Sepulcre, hi podem llegir aquest altre apunt que dona fe de la presència dels manaies a la processó que, potser escortaven el sepulcre. Com el seu nom indica una consuetud és

un llibre de consuetuds, pràctiques i cerimònies d'una església o parròquia. Encara que sigui redactada en un moment determinat, recull moltes obligacions fixades anteriorment per pràctica o per guardar-ne memòria.

Aquesta desfilada del sant enterrament, en la qual els manaies escortaven el sepulcre, es feia una vegada acabada la cerimònia del davallament, acte litúrgic molt popular durant el segle XVII, tal com ens ho recorda el cronista gironí Juan Gaspar Roig i Jalpi (1624-1691), autor del *Resumen historial de las grandezas y antigüedades de la ciudad de Gerona*, publicat en 1678:

"El descendimiento del Cuerpo de Christo Señor Nuestro de la Cruz el Viernes Santo por la tarde en la Colegial de San Feliz [sic] es cosa de tanta devoción, que basta aquella representación para arrancar agua de un peñasco. Y quando no huviera más que la gravedad con que aquellos sacerdotes representan aquel mysterio [no por modo de diálogo, como ridicularmente se suele hazer en algunas partes, sinó revestidos con sus hábitos sacerdotales, cantando la Capilla de la Santa Iglesia algunos versos del texto sacro al propósito, entretanto que ellos hazen la ceremonia de desclavarle y baxarle] edificaria mucho. Después se haze la processión muy solemne del entierro, y se pone aquella sagrada sagrada Imagen en un hermoso sepulcro, donde está encerrado todo el año".

Devallament de la Creu. Professó

"Si esta nit se farà la professó del enterro del cos de Nostre Senyor (pàg. 53) Jesu Christ ha de preparar una alba bona ab son amit y cingulo, una estola de vellut negre ab las tres capas y gremial tot de vellut negre per lo señor canonge y minis-

tres que han de clòurer la professó, los dos encensers y barquillas per portar dos beneficiats previnguts per los señors obrers laychs que també proveheixen de encens, las dalmáticas negras y albas per los escolans que han de anar devant lo sepulcre y dos sobrepellisos nets per altres dos escolans que han de anar ab la creu devant la professó ab tots 4 candeleros. [...].

Per la professó se vesteix lo cap^a [capellà?] del señor claver, la capa de domàs negre y pren la creu de pedras descoberta [“si li demànan los senyors obrers”, escrit al marge] y va davant la professó ab dos escolans ab sobrepellis y candeleros encesos inmediate després dels **manayas** [la negreta és meva] y prevé la guarda major o altre que tinga compte la sacristia y altar major, mentres que la professó és fora, y en ser tornada la professó ho desa tot y tanca”. [pàg. 54].

Un antic orde de la processó gironina durant el Dijous Sant

L'erudit i historiador, abans esmentat, Josep Grahit i Grau va deixar escrit en una història de la Setmana Santa a Girona, que encara roman inèdita, l'original de la qual es conserva a l'Arxiu Municipal de Girona, un guió que va trobar en el qual consta l'ordre i la forma que tenia la desfílada de la processó del Dijous Sant, en una època indeterminada, possiblement de la fi del segle XVIII, mitjan segle XIX, que anava escortada de seminaristes i de regidors de l'Ajuntament de la ciutat. Si en fixem en els elements que desfílen ordenadament, ens adonem de la presència d'un grup de manaies que gairebé obrien la desfílada, després de les “llanternes” que portaven uns minyons, en una època que no hi havia llum pública. Abans passaven els “gamfarons”, les insígnies de les confraries i/o corporacions. Venia després un conjunt de passos de Setmana Santa tutelats pels diversos gremis de la ciutat, la intervenció de cinc personatges vestits de sibil·les, antigues sacerdotesses que profetitzaven la fi del temps, el pas de penitents descalços

i amb cadenes, els símbols de la creu dels impropèris, etc. Aquest document ens permet reconstruir l'ordre i la simbologia de l'acte, revestit amb un gran cerimonial, en el qual hi ha presència d'elements medievals. Alguns símbols són potser de difícil interpretació: el “guió” era la senyera o un estendard que anava davant, a manera de guia; els “verguers” potser portaven les vares o els bastons municipals i gremials com a signe d'autoritat, la “mà armada” era

un petit escamot militar que posava ordre? En aquesta avinentesa transcriu aquest document de les pàgines 85-88 de l'original, que ens ajuda a entendre millor aquesta manifestació de pietat popular, de caràcter religiós amb elements profans, que amb el temps ha sofert diverses interrupcions i molts canvis en la seva formació.

«Hom ha trobat una relació antiga de com estava constituïda la processó que per figurar-hi els manayes, creats en 1751, bé pot assegurar-se que degué regir durant els anys següents al de l'esmentada data». La numeració dels passos i elements processionals figura en el text de Grahit.

“Diu així:

Professó del Dijous Sant, per lo número de la Sanch. 1.Llanternas. 2.Manayas. 3. Gamfanons. 4.Pendó — fusters. 5.Mysteri del hort — Hortelans. 6.Açotament — Albadivers. 7.Coronament — Sabaters. 8.Ecce-homo — Sastres. 9.Creu al coll — Aloys. 10. Anarbolament — Mestres de Cases.

Número de la Sanch. Guió. Descals y cadena. Los Berguers, uns a cada costat del guió — Atxas. 1. Sybil-la — Atxes. 2. Sybilla — Atxas. 3. Sybilla — Atxas. 4. Sybilla —Atxas.

1.Creu. Descals y cadena — Atxas. 2.Creu. Descals y cadena — Atxas. 3. Creu. Descals y cadena — Atxas. 4.Creu. Descals y cadena — Atxas. 5. Creu. Descals y cadena — Atxas.

1.Agonia. Descals y cadena. Atxas. 2. Creu y calis. Atxas. 3. Llanternas — Atxas. 4. La mà armada — Atxas. 5.La columna — Atxas. 6.Los açots — Atxas. 7.Corona de Espinas — Atxas. 8.La canya — Atxas. 9.Gerro y palangana — Atxas. 10.La Verònica — Atxas. 11.Los tres claus — Atxas.

12.Martell y estanallas — Atxas. 13.Inri — Atxas. 14.La esponja — Atxas. 15.La llança — Atxas. 16.La túnica y claus — Atxas. 17.Lo sol — Atxas. 18.La lluna — Atxas. 19.Las escalas — Atxas. 20.Las sinch llagas — Descals y cadenas — Atxas. 21.Creu dels Improperis — Descals y cadenas.— Atxas.

Alguns religiosos del Carme. La música. Lo Sant Cristo. Atxas que clòuan. Mysteri de la Pietat — Botiguers. Religiosos del Carme, interpolats ab seminaristas. 6 atxas de sobrepellis. 2 encensers ab sobrepellis. Lo Sant Sepulcre. Los Senyors regidors que clòuan. Tropa. Finis ».

Pep Vila

Reproducció dels cartells

ANYS: 1976-88-89-90

[SEGUINT AMB LA INICIATIVA DELS DARRERS ANYS,
LA JUNTA DE CONFARIES
US OFEREIX LA REPRODUCCIÓ
DELS QUATRE CARTELLS SEGÜENTS]

COMAS

JOIERIA - RELLOTGERIA

Av. St. Francesc, 14 - Tel. 972 21 85 27 - 17001 GIRONA
c/ Pare Lluís Rodes, 19 - Tel. 972 84 07 17
17430 SANTA COLOMA DE FARNERS
c/ Major, 83 - 17190 SALT

IMPREMTA PAGÈS

**Paper per
a ordinador
Impressió Òfset
Cartelleria
Disseny Gràfic
Preimpressió
Troquelats
Plastificats
Plegats**

c/ Can Planes - Paratge Ca N'Aulet, s/n
17160 ANGLÈS (Girona)
Tel. 972 42 01 07* (5 línies)
Fax 972 42 22 67
pages@impremtapages.com

MUNTADA
ADVOCATS

JOAN BTA. MUNTADA I BATLLE

Advocat

Agent de la Propietat Immobiliària
Administrador de Finques
jmuntada@muntada-advocats.com

RAMON MUNTADA I ARTILES

Advocat i Economista

rmuntada@muntada-advocats.com

DANIEL MUNTADA I ARTILES

Advocat

dmuntada@muntada-advocats.com

c/ Nou, 27, pral. Tels. 972 20 04 34 - 972 20 08 87
Fax 972 41 18 01 - 17001 GIRONA
www.muntada-advocats.com
e-mail: muntada_advocats@yahoo.es

Hotel Carlemany

- El Restaurant el Pati Verd li ofereix cuina de temporada en un entorn especial.
- Menú migdia. Dies laborables 18 euros + IVA
- Menú temporada 29,00 euros + IVA

Centric

Plaça Miquel Santaló
17002 Girona
Tel. 972 21 12 12
www.carlemany.es

2n Congrés
de **Confraries**
de Setmana Santa
de **Catalunya**

Girona 7, 8 i 9 d'octubre **2005**

CELEBRAT A
GIRONA

Unes pinzellades sobre el II CONGRÉS DE CONFRARIES

L'any 2005 ha marcat una petjada en la història de la Junta de Confraries de Setmana Santa de Girona. Ha estat l'any del Congrés. Ha culminat una llarga etapa de preparació, plena de la dedicació il·lusionada d'un bon grup de confreres, que s'ha materialitzat en una trobada festiva i seriosa, participada, viscuda i plena de bons auguris per al present i futur de les confraries catalanes.

Desitjaria aportar unes pinzellades del que ha suposat aquest segon Congrés de confraries, congregacions i germandats de Setmana Santa de Catalunya, celebrat a Girona, del 7 al 9 d'octubre del 2005.

La participació.

Ben segur que hi ha molts aspectes que podrien destacar-se i que han caracteritzat aquest segon congrés català. A mi em plau fer referència a un element que considero molt remarcable i que és la participació. Penso que aquesta participació ha estat notable i s'ha posat de

manifest de formes diverses. Podem parlar de participació en l'organització, en la resposta als qüestionaris previs, en l'assistència a les sessions del Congrés, en l'atenció de tota la concurrència, en l'elaboració i exposició de les comunicacions i de la ponència i en les aportacions a cadascun dels grups de treball.

L'organització del Congrés ha requerit el treball intens d'un grup cohesionat de persones. Ha estat un primer exponent de participació. Diverses comissions de treball, coordinades per una comis-

sió executiva, han anat desgranant tots els aspectes organitzatius, logístics i acadèmics necessaris per la convocatòria i realització de la trobada. Han calgut moltes reunions, converses, visites, trucades, propostes i debats per garantir l'assoliment dels objectius que ens havíem fixat.

També trobem la participació en la resposta als qüestionaris que vam trametre a totes les confraries, congregacions i germandats de Catalunya. Un nombre considerable d'aquestes entitats han analitzat les qüestions que des de l'organització del Congrés hem plantejat i han elaborat una resposta que ha servit de base per a la preparació de la ponència central de la nostra trobada.

L'assistència personal de tants confreres, vinguts de diversos indrets de la geografia catalana, també confirma la participació. Participació posada de manifest amb l'assistència directa, amb les ganes de seguir el programa previst, amb la col·laboració en el bon funcionament de tots els actes, arribant puntuals, posant cara d'interès, rient les anècdotes...

Podem seguir veient exponents de participació en la preparació i en l'exposició de les comunicacions i la ponència. Vam trobar molt bona acollida en els comunicadors i n'han sorgit unes comunicacions interessants i de qualitat. La participació de Mn. Teodor Suau ha estat digna de lloança. Des del dia en què vam demanar la seva col·laboració, hem pogut comptar amb una persona il·lusionada que s'ha implicat intensament en el Congrés i que ha anat treballant i compartint la seva ponència des del primer dia, quan encara faltaven una colla de mesos per l'inici de la trobada a Girona.

Sens dubte que la participació s'ha completat amb les aportacions efectuades a cadascun dels

grups de treball. Primer, amb la preparació prèvia, treballada pels secretaris i moderadors, uns mesos abans del Congrés, i també el dia abans de les reunions de grup. Després, amb el propi funcionament dels diversos grups. Feia goig veure com intervenien els integrants de cadascun dels grups de treball, dins del seu equip.

La revitalització.

La preparació del Congrés va iniciar-se amb una definició clara dels objectius que ens marcàvem i que havíem d'assolir al llarg de la seva organització i realització. Aquests objectius han vingut encapçalats, des de l'inici, per la voluntat d'aconseguir una revitalització de les confraries, congregacions i germandats de Setmana Santa de Catalunya.

Parlem de revitalització en el sentit de donar nova vitalitat a les nostres entitats, no perquè no estiguin vives, sinó perquè la seva vivor requereix sempre nous impulsos per seguir avançant sense perdre la il·lusió ni el nord, marcat per la finalitat i la raó de ser de cadascuna d'aquestes entitats. Al llarg del Congrés ha quedat clar que hi havia punts en comú entre les diverses entitats i que valia la pena compartir-los. Alhora, s'han posat de manifest reptes importants que cal tenir molt en compte.

En la definició dels objectius, inicialment, i des de la Ponència central del Congrés i dels grups de treball, s'ha fet reiterada referència a la revitalització des de tres fronts, ben propis de l'àmbit d'actuació de les nostres entitats: associació, església i societat, i han sortit idees i propostes molt interessants.

Associació: Sens dubte que les nostres entitats són realitats associatives i, com a tals, han d'atendre els seus associats. S'ha parlat, molt

encertadament, que les nostres entitats han de ser instruments útils per a la fraternitat i la misericòrdia. Cal que tots i cadascun de nosaltres ens considerem membres actius de la nostra entitat i que ens sentim acollits i amb desig de compartir. Som una comunitat de confreres i, per tant, un àmbit on hem de posar en pràctica la germanor: fraternitat i misericòrdia. Pot ser bo oferir espais de formació i de pregària.

Església: També hem de tenir molt present que les nostres associacions són entitats d'església i que, per tant, formem part del poble de Déu i caminem plegats. Formem comunitat dins de cada diòcesis i en l'Església universal. Per això, la nostra revitalització ha de passar també per un major sentiment d'església i una col·laboració estreta amb les parròquies i comunitats més properes. Des de dins de totes les nostres confraries, congregacions i germandats hem d'oferir propostes per l'acció que ens permetin passar de la puntualitat de la participació en una processó o un acte concret, a la vivència de l'experiència cristiana, del Déu de Jesús. Hem de saber transmetre esperança i voler compartir amb els altres l'Amor que ens ha fet feliços.

Societat: Les nostres entitats viuen i es desenvolupen dins de la societat. Per tant, la seva revitalització ha de passar també per una major implicació social, bonic exponent de l'exercici de la caritat cristiana. Escola de gratuïtat des d'on podem provocar experiència de Déu alimentant l'amor amb els detalls que tinguem vers cadascun dels més necessitats.

La coordinació

Una altra qüestió que ha quedat clara ha estat la necessitat de disposar d'instruments de coordinació que no vulnerin la independència ni la idiosincràsia de cada entitat, és a dir, unes eines que permetin compartir tot allò que ens apropa,

tot respectant les peculiaritats de cadascú. Es tracta d'intercanvi d'experiències i d'obertura cap als altres. Aquesta coordinació s'ha definit en dos grans nivells:

En primer lloc, cal aconseguir que hi hagi un ens o agrupació, sigui quina sigui la seva denominació, d'àmbit diocesà, per col·laborar en la coordinació de totes les entitats de cada diòcesis de Catalunya. Fora bo que estigués formada per una representació de totes i cadascuna de les confraries, congregacions i germandats presents a cada bisbat o arquebisbat.

En segon lloc, s'ha aprovat, dins d'aquest segon Congrés, la creació de la Coordinadora de Confraries de Catalunya. La finalitat d'aquest ens és, fonamentalment, l'esmentada coordinació en tot el territori català, amb el compromís de donar continuïtat als congressos catalans, que han de celebrar-se cada dos anys, aconseguir un cens actualitzat d'entitats i procurar promoure l'existència d'una coordinadora dins de cada bisbat. Podríem dir que la nova coordinadora ha fet seu el desig expressat en diverses ocasions, durant el present Congrés, d'aconseguir que les confraries acostin la fe al poble i creïn possibilitats per a la fraternitat i la misericòrdia, ajudant a impulsar el

paper d'aquestes entitats davant de la persona, l'Església i la societat, tot promovent iniciatives comunes.

Algunes propostes concretes

El Congrés no va acabar amb la sessió de cloenda, sinó que ha de seguir actiu. Tot el que es va parlar i viure ha de servir per revitalitzar les nostres entitats i seguir avançant. Pensem que és molt important treballar i difondre les conclusions a cada bisbat, activar el funcionament de la Coordinadora de Confraries de Catalunya i donar suport als companys de Barcelona per tal de garantir, ja des d'ara, l'èxit del tercer Congrés.

Amb aquestes finalitats, creiem convenient posar a l'abast de tots els congressistes i de les entitats catalanes implicades, els textos, els talls de veu i les imatges del segon Congrés, a Girona. Ho farem amb una publicació i amb un DVD. D'aquesta manera podrem oferir els textos de les comunicacions, de la ponència i de les conclusions, així com les imatges de l'acte d'inauguració i cloenda i de les sessions del Congrés, sense oblidar l'aspecte lúdic que va completar la nostra trobada.

A més, pensem que cal trobar les formes de treballar les conclusions en el si de cada confraria, congregació o germandat, amb la implicació de cadascun dels bisbats o arquebisbats. Ben segur que la recent creada Coordinadora de Confraries de Catalunya pot tenir-hi un paper important. També pot ajudar-hi la proposta de les comissions de treball orientada a enfortir el paper dels consiliaris i a veure si pot obrir-se la possibilitat d'oferir a laics ben formats i preparats, l'encàrrec d'aquesta tasca. També cal recollir la idea de fomentar l'existència de pàgines web per totes les nostres entitats, amb una bona xarxa de links que permeti la fàcil localització i consulta de totes elles.

Finalment, fora bo que tots ens mostréssim molt oberts a la renovació interna de les nostres associacions, per tal d'acollir i donar cabuda i protagonisme a les persones més joves, tota vegada que són l'esperança de futur i la garantia de l'existència i revitalització de les nostres entitats.

Josep M. Nogué i Regàs

Director del II Congrés de Confraries, Congregacions i Germandats de Setmana Santa de Catalunya.

PROTEC - SISTEMES DE SEGURETAT

PROTEC

DGS 996

Alarmes antirobatori

Detecció i extinció de foc

Circuit tancat de TV - Sistemes
Antifurt - Control d'accessos

Receptora privada d'alarmes

CENTRAL CONTROL 24 HORES

 972 214 221

Fax 972 211 832

17003 **GIRONA** - Saragossa, 21
www.protecseguretat.org

VIERNES

LLUM I SO

SONORITZACIÓ I
LUMINOTÈCNIA PROFESSIONAL
SERVEI DE LLOGUER D'EQUIPS

c/ Carme, 123 - **GIRONA**
Tel. 972 20 30 43 - 972 20 21 99
Fax 972 22 72 64

Fina

JOIERIA

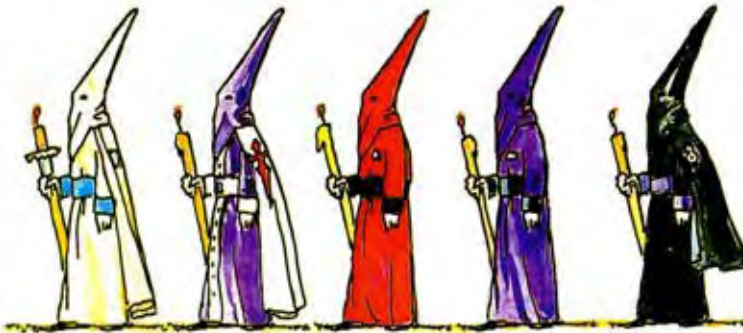
RELOTGERIA
i OBJECTES REGAL

c/ Hortes, 10 - Tel. 972 22 76 26
17001 **GIRONA**

Pins de les vestes editats

1 2 3 4 5

6 7 8 9 10

11 12 13 14

- 1.- Porrer
- 2.- Creu Processional
- 3.- Confrare Jesús i els Nens
- 4.- Confrare Sant Honorat
- 5.- Confrare Sant Isidre Llaurador i Sant Galderic
- 6.- Confrare del Silenci
- 7.- Confrare de la Santa Faç
- 8.- Confrare de la Puríssima Sang
- 9.- Confrare de la Passió i Mort
- 10.- Confrare de la Passió
- 11.- Confrare del Davallament
- 12.- Confrare dels Dolors
- 13.- Confrare del Sant Sepulcre
- 14.- Guàrdia Noble Confraria St. Sepulcre

Tenen un preu de 2,40 euros, que es destinen a subvencionar els actes que s'organitzen. Es poden trobar mitjançant les confraries o bé durant l'exposició a l'església dels Dolors. Moltes gràcies!

NOUS D'AQUEST ANY

- Manaia
- Confrare Jesús Crucificat

DIA A DIA AMB VOSTÈ

A Hipercor i Tiendas El Corte Inglés, treballem dia a dia per continuar oferint-li tota la qualitat i el servei que espera de nosaltres.

Cada dia. Amb vostè.

Tiendas

HC

HOTEL COSTABELLA

* * *

Av. França, 61 - 17007 **GIRONA**
Tel. +34 972 20 25 24
Fax +34 972 20 22 03
www.hotelcostabella.com
E-mail: Reservas@hotelcostabella.com

CALIDAD TURISTICA

Sercotel
HOTELS INDEPENDIENTES

